YENİ YILIN İLK KİTABI
BİR ÇALGICININ SEYAHATİ
Dünyanın en meşhur romanı.. Baştan sona kahkaha... Bütün kederlerinizi giderecek bir kitab. Tanesi 100 Kr.
AHMED HALİD Kitabevi

Cumhuriyet

21 inci yıl Sayı: 7317

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul — Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298 İdare ve Matbaa kısmı: 24299-24290

Çarşamba 3 İkincikânun 1945
(OCAK)

METHİ BAYAR
İSTİKLÂL SAVAŞINDA TÜRK DENİZCİLERİ
Büyük zaferin yepyeni bir izahı — Tarihe henüz geçmemiş hakikatler.
Yeni çıktı. Fiatı 85 kuruş.

Peşte yakınlarında Kızılorduya aid bir savaş sahnesi

Peşte alevler içinde!

Şehirde bu harbin en kanlı savaşı oluyor

2,000,000 kadın, erkek, çocuk, sığınaklarda aç, susuz, karanlıkta bekleşiyorlar

1945 : Tarihin dönüm noktası

Yeni yıl, bütün cephelerde şiddetli savaşlar ve hava bombardımanları içinde girdi. Harb, 1945 i doğuda, Budapeşte sokaklarında ve Macaristandan Avusturyaya giden yollar üzerinde; batıda, Holanda'dan İsviçre hududuna kadar uzanan bütün cephe üzerinde; cenubda, Po vadisine inen istikametler üzerinde hep silâh seslerile selâmladı. Hitler, altı aydır devam eden sükûtunu bozarak Alman milletine hitab ederken İngiliz Mosquito'ları Berlini bombaladılar. Balkanların hali de malûm. Yeni yıl orayı da barış ve huzur içinde bulmuş değildir. Uzakdoğuda, Japon hükûmetinin sözcüsü radyoda konuşurken süper uçankaleler, Tokyo üzerine bombalar yağdırdı.

Hulâsa, 1944 bir harb yılına yaraşır bir şekilde çıkarken 1945 de gene bir harb havası içinde girdi. Böyle olunca da yılbaşı münasebetile muharib milletlerin devlet adamları tarafından neşredilen mesajlarda bir barış müjdesi aramak abestir. Nitekim Mr. Churchill Londra radyosunda, Danimarka mukavemet kuvvetlerine hitab eden mesajında «yeni senenin başlangıcında harb sonunun yakın olduğunu sizlere vadetmiyorum» diyor; fakat, hitabesinin sonunda, «düşmanın hezimete yaklaştığını» söylemekten de çekinmiyor. Cenubî Afrika İttihadı Dominyonu Başvekili Mareşal Smuts da barıştan bahsediyor ve 1945 yılında dünya milletlerinin sulha kavuşmuş olacağını ümid ettiğini söylüyor. General de Gaulle de Fransız milletine hitab ederken «düşmanın artık günleri sayılı olduğunu ve son kozlarını oynamakta bulunduğunu» bildiriyor.

Müttefik milletler devlet adamlarının harbi 1945 yılı içinde kazanacaklarından emin görünmelerine mukabil, Alman ve Japon şefleri başka türlü konuşuyorlar. Japon hükûmet sözcüsü, «Müttefiklerin muazzam bir tuzağa düştüklerinin farkına varacakları» gibi, ancak Japon çocuklarının inanacağı bir söz sarfettikten sonra, «Japonyanın muvaffakıyet ve zafer dolu bir yıl ummakta haklı olduğunu» hiç bir delile dayanmadan iddia ediyor.

Hitler'e gelince, o yılbaşı münasebetile Alman milletine hitaben bir beyanname ve Alman ordusuna hitaben de bir günlük emir neşretti. Hitler, millete hitabında, «harbin sonu 1946 dan evvel gelmiyecektir. Meğer ki Almanya muzaffer ola» demiştir. Orduya hitabında ise, biraz daha başka türlü konuşmuş ve «1945 yılının ihtiyaç ve zaruret itibarile daha ağır olacağını» belirttikten sonra «önümüzdeki sene zarfında düşman teşebbüslerini karşı taarruzlarla tamamile kırmağa muvaffak olacağız. 1945 senesi tarihin dönüm noktası olacaktır.» demiştir.

Hitler'in, sözlerinden 1945 te zaferi Almanya kazanamazsa, 1946 da Müttefiklerin kazanacağını kabul ettiği manasını çıkarmak kabildir. Alman şefinin beyannamesi de, günlük emri de zayıftır. O, bilhassa orduya hitab ederken, 1945 te yalnız düşman teşebbüslerini karşı taarruzlarla kırmaktan bahsediyor; fakat taarruzdan ve kat'î zaferden bahse dili

ABİDİN DAV'ER

— *Arkası sahife 3, Sü. 4 te* —

Viyana şehri, harb sahası olarak ilân edildi

Kızılordunun Varşovadan Polonya koridoruna doğru büyük bir çevirme hareketi yapması bekleniyor

Moskova 2 (Radyo) — Geceyarısı tebliği: 2 ikincikânun günü ordularımız Budapeştede çevrilen düşmanın imhası için muharebeler vermekte devam etmişler ve şehrin doğusunda 230, şehrin batısında da 63 mahalle işgal etmişlerdir.

Kovarno şehrinin cenub doğusunda ordular, düşmanın büyük sayıda tank ve piyade kuvvetlerile yaptığı karşı taarruzları püskürtmüş ve düşmanı büyük kayıblara uğratmıştır. Dğer cephelerde esaslı bir değişiklik olmamıştır.

— *Arkası sahife 3, Sü. 1 de* —

Harb, bu yıl içinde sona erecek mi?

Pravda: "Sene sonunda Berlin işgal edilecektir„ diyor

Amerika gayretlerini arttırıyor, Almanya da ise halkta itimad uyandırmıya çalışan günlük emirler birbirini takib ediyor

Moskova 2 (a.a.) — Pravda gazetesi diyor ki:

Ruslar 1945 yılının zafer ve Hitler ordusunun imhası yılı olmasını bekliyorlar ve yeni yılın devamlı bir sulh devresini açmasını temenni ediyorlar.

1945 sonunda, Berlin işgal edilecektir.

Diğer taraftan Kızıl Yıldız gazetesi de şöyle yazmaktadır:

— *Arkası sahife 3. Sü. 3 te* —

Polonya meselesi

Lublin hükûmeti eski Başvekil ile uyuşmıya çalışıyor, Rusyanın son sözü söylemeden üçler konferansını bekliyeceği sanılıyor

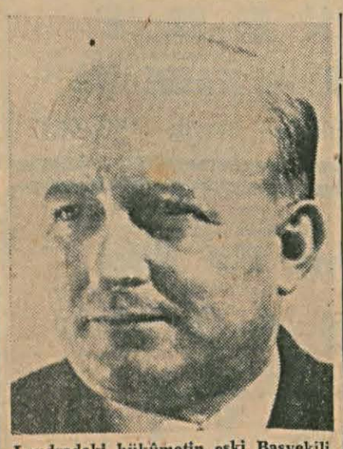

Londradaki hükûmetin eski Başvekili Mikolaczyk

Lublin 2 (a.a.) — Polonya millî kurtuluş komitesi reisi M. Osobkir - Morawski, dün, Lublin'e yeni gelmiş olan Fransız cumhuriyeti muvakkat hükûmetinin mümessili M. Christian Fouchet'yi kabul etmiştir.

İngiltere ve yeni Polonya hükûmeti

Londra 2 (a.a.) — Reuter'in siyasî muhabiri bildiriyor:

Salâhiyetli kaynaklardan öğrenildiğine göre, Lublin komitesinin muvakkat hükûmet vasfını alması, İngiliz hükûmetinin Londradaki Polonya hükûmetine karşı hareket tarzında bir değişiklik yapmıyacaktır. İngiliz hükûmeti, Sovyet hükûmeti müstesna, bütün birleşmiş milletlerle birlikte halihazırdaki Polonya hükûmetini tanımaktadır.

Londraya göre umumî vaziyet

Londra 2 (a.a.) — Buradaki Polonya

— *Arkası sahife 3, Sü. 7 de* —

Batı cephesinde yeni Alman karşı taarruzu

Yedinci ordu mıntakasında başlıyan hücum umumiyetle durduruldu

Müttefiklerle Almanlar arasında en büyük hava muharebesi dün vuku buldu, Almanlar 900 tayyareden 364 ünü kaybettiler

Paris 2 (a.a.) — Almanlar, beklenilen taarruzlarına berrak bir havada tekrar başlamışlardır. Bu yeni hücumu, taarruz başlıyalıdanberi kullandıklarından daha büyük kuvvetlerle yapmaktadırlar. Ancak bu sefer büsbütün başka bir cephede taarruza geçmişlerdir. Yeni taarruz, 7 nci Amerikan ordusunun tuttuğu ormanlık sahada Bitche'e yakın çevrede vukubulmaktadır. Bu sabaha kadar 12

— *Arkası sahife 3, Sü. 2 de* —

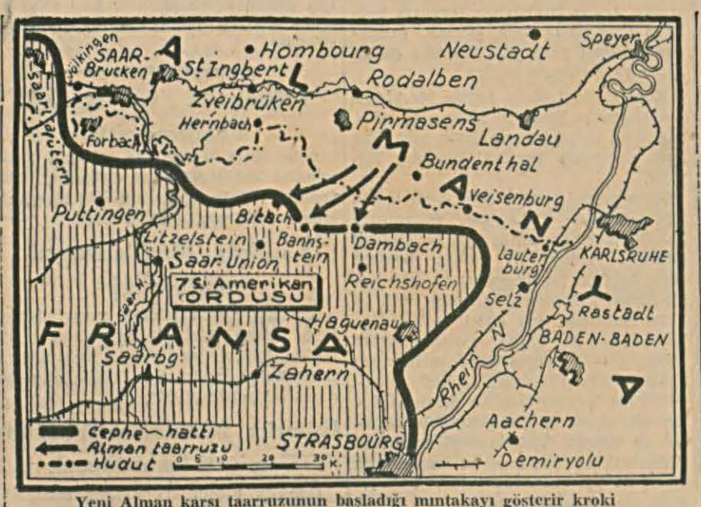

Yeni Alman karşı taarruzunun başladığı mıntakayı gösterir kroki

Müstakil Makedonya

Müessesan Meclisi Üsküpde toplanmış

Stalin, Churchill, Roosevelt ve Tito fahrî reis ilân edilmişler

Sofya 2 (a.a.) — United Press ajansı bildiriyor:

Büyük İskender zamanındanberi ilk defa olarak Makedonya, istiklâlini yeniden kurmuş ve bütün cenub Slâvları ile tesanüdünü ayni zamanda ilân etmiştir.

Müessesan meclisi Usküpte toplanmış-

— *Arkası sahife 3, Sü. 7 de* —

Japonyayı istilâya hazırlık

Amiral Nimitz: «Sovyetlerin de savaşa iştiraki çok hoşumuza gider» diyor

Amiral Nimitz

Pearl Harbour 2 (a.a.) — Pasifik harb cephesinde yaptığı teftiş seyahatinden, umumî karargâhına dönen Amiral Nimitz, 1945 yılının Japonya için felâketlerle dolu olacağını söylemiş ve demiştir ki:

«— Amerikan Birleşik Devletleri, Ja-

— *Arkası sahife 3, Sü. 6 da* —

200 bin lirayı kazanan talihliler

Seyyar salebci ile emekli bir öğretmen dün paralarını aldılar

Emekli öğretmen Zeki Öztürk

Seyyar salebci İbrahim Çoban

Millî Piyangonun yılbaşı çekilişinin büyük talihlileri dün Millî Piyangonun İstanbul müdürlüğüne gelerek paralarını almışlardır .200 bin lira kazanan

— *Arkası sahife 3, Sü 4 te* —

Yeni Yunan hükûmeti

Sofulis Başvekil, Plastras Başkumandan oluyor

(Eam) ile müzakereler yeniden inkıtaa uğradı

Atina 2 (a.a.) — Yeni Yunan hükûmetinin General Plastras'ın riyasetinde bugün kurulmasına intizar edilmektedir.

M. Papandreu ,yeni hükûmete iştirak etmiyeceğini bildirmiştir.

Atina 2 (a.a.) — Daily Telegraph gazetesi muhabirinin bildirdiğine göre, Yunan Başvekilliğine M. Sofulis'in getirilmesi ve General Plastrasın da taş kumandan olması beklenmektedir.

Müzakereler

Atina 2 (a.a.) — Muhasamata son verme ümidleri dün daha iyi görünmekte idi. Elas merkez komitesi müzakerelerin başlaması için ateş kes emrini vermeğe hazır olduğundan yeni naib

— *Arkası sahife 3, Sü. 7 de* —

Fırıncılar, Ofisten ve Belediyeden şikâyetçi

Ofis, son günlerde küflü ve fena kokulu un veriyor ekmek iyi olmuyormuş. Belediye de haksız yere ceza yazıyormuş

Fırıncılar Cemiyeti heyeti umumiyesi dün hararetli ve münakaşalı bir toplantı yapmıştır. Toplantıda evvelâ idare heyeti raporu okunmuştur. Raporda, esnaf arasında yardımlaşma sahasında neler yapıldığı belirtilmekte idi. Raporun okunmasından sonra bir fırıncı, Belediye teşkilâtı tarafından yazılan cezalardan şikâyet etmiş bilhassa ayağına takunya verildiği ve önüne önlük alındığı halde giymiyen hamurkâr ve pişiricilerin tecziye edileceği yerde fırıncının cezalandırılmasının âdilâne olmadığını ileri sürmüştür. Başka bir fırıncı da Toprak mahsulleri Ofisinin son günlerde verdiği unların küflü ve fena kokulu olduğundan bahisle, bunlardan ne kadar iyi yuğurulsa ve pişirilse iyi ekmek elde edilemediğini, halkın, ekmeklerin kokusundan şikâyet ettiklerini söyiemiş, Belediyenin bu ekmekleri sıhhate muzır bularak ceza yazmasındaki manayı da anlıyamadığını, fırıncıların Ofisle Belediye-

— *Arkası sahife 3, Sü. 4 te* —

Kömür istihsalinde yeni bir rökor

Zonguldak 2 (Hususî muhabirimizden) — Zonguldak kömür havzası 1944 yılı içinde 3,559,848 tonla yeni bir rökor kırmıştır. Kömür istihsalinde bu büyük miktar, şimdiye kadar elde edilen bütün rakamları büyük bir farkla geçmiş bulunmaktadır.

Suriyenin istiklâli

Hariciye Nazırı Diyor ki: «Kendimizi tamamen müstakil biliyoruz»

«Türkiye - Suriye münasebetleri çok dostanedir»

Şam 2 (a.a.) — Suriye Hariciye Nazırı Anadolu Ajansının bir muhabirine aşağıdaki beyanatat bulunmuştur:

Türk - Suriye münasebetleri çok dostanedir. Bu münasebetlerin pek yakında daha fazla inkişaf edeceğini ve daha iyi neticeler vereceğini ümid ederim. İki memleket arasındaki münasebetler karşılıklı hürmete dayanmaktadır.

Suriye ile Fransa arasındaki münasebetlere gelince, bu da Fransa namına

— *Arkası sahife 3, Sü. 7 de* —

Tifüs

Aralık ayında bütün yurdda 329 vak'a görüldü

Ankara 2 (a.a.) — Sıhhat Vekâletinden tebliğ edilmiştir:

1944 yılı aralık ayı içinde bütün yurdda görülen lekeli humma sayısı 329 dur.

En çok vak'a görülen vilâyetlerden başlıcaları mülhakatı da dahil olduğu halde şöyledir:

— *Arkası sahife 3, Sü. 6 da* —

YARIN
Yılbaşı ziyafeti
CEMAL NADİR'in büyük renkli karikatürü

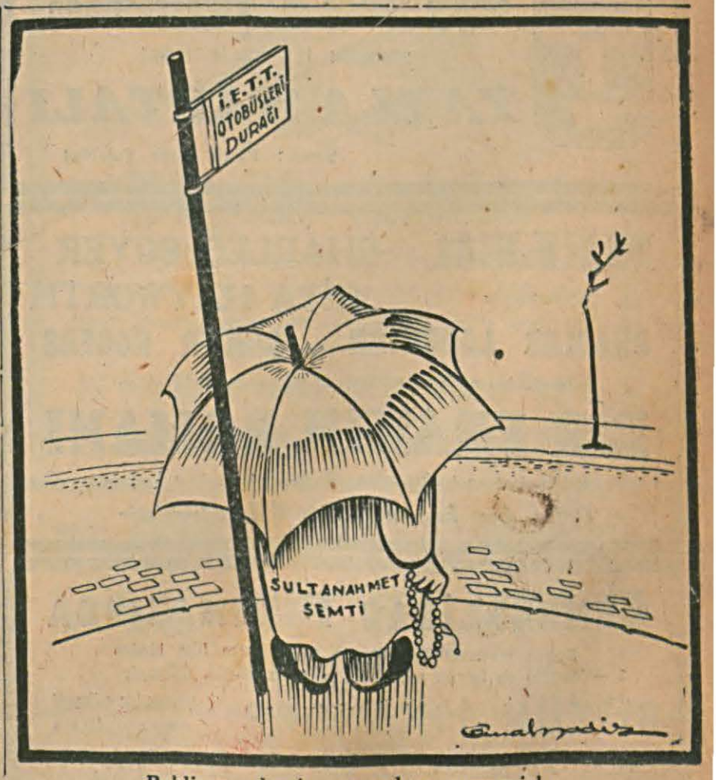

Bekliyen derviş, muradına erememiş!..

SAĞLIK BAHİSLERİ

Kış günleri ve salgın hastalıklar

Yazan: Dr. Kemal Saraçoğlu

Kasımın lodosla girmesi, kışın hafif geçeceğine bir işarettir, diye herkes sevinirken, asık çehresi, soğuk nefesile kış üstümüze çökülverdi. Şehirlerin olağanüstü kalabalığı, nakil vasıtalarındaki feci hal, ısınmak için kömür sıkıntısı kışın bu beklenmiyen aksiliğini katmerlendiriyor. Bu sadece bir kaç ayı sıkıntılı ve neş'esiz geçirmekten ibaret kalsaydı ehemmiyeti büyük olmazdı. Fakat ajans can sıkacak iki haber verdi: Biri Rumanyada tifüs salgını olduğu ve şimdiye kadar en aşağı on bin kişinin yakalandığı, ikincisi de İstanbulda ilkkânun ayında tifüslü sayısının kabardığı...

Salgın yapan hastalıklar mikroblarla olur ama, mikrob, ülkeler istilâ edip ocaklar söndürebilmek için kendisine müttefikler arar. Onun için halkın karnı tok, sırtı pek, neş'esi yerinde olduğu zamanları sevmez. Onun müttefikleri şunlardır:

Açlık, sefalet, pislik, kalabalık, mevsimin olağanüstü kötü gitmesi; bilhassa birdenbire soğuma veya ısınma gibi şeylerdir. Bütün bu yardımcılar insanın mukavemetini kırarak elini ayağını bağlayıp mikroba teslim eder. Böyle müttefiklerin yardımlarını kolaylaştıran şartlar da harb, kıtlık, göç, yer depremi, istilâya uğramak gibi şeylerdir. Ajansın can sıkan haberleri de, mikrobların müttefikleri bol olduğu bir zamanda gelmesindendir. Dünya, eşi görülmemiş bir harb içindedir. Rumanya iki muhasım ordunun silindir gibi geçtiği bir yerdir. Dört sene harb etmiş, çalışan kollarından bir çoğunu kaybetmiş, tahrib edilmiş, binaenaleyh pek zengin olan servetinin yerine sefalet, yokluk kaim olmuş, şen yuvaları, güzel ovaları birer yangın yeri halini almıştır. Orada bu kadar kuvvetli müttefikleri varken bir de kış olanca şiddetile gelip çatınca tifüs büyük bir salgın yapmağa başlamıştır. Aynı şey 1941/1942 kışında doğu cephesinde asker ve halk arasında görülmüştü. Müthiş bir tifüs salgını o zaman askerleri ve halkı kırıp geçirmişti.

Memleketimiz harb içinde olmadığı gibi hamdolsun istilâ felâketini görmiyen sayısı pek az, mes'ud dünya köşelerinden biridir. Ancak komşunun evi yanarken onun alevinin, dumanının, hattâ onu söndürmeğe çalışan itfaiye tulumbasının bitişik eve de zarar vermemesine imkân var mıdır? Dünyada hangi millet her türlü tehlikeden, kayıddan azade olarak kendi kabuğuna çekilip yaşıyabilir? İşte bu basit gerçeği düşünürsek harb içine girmemiş olmakla beraber harb yangınının yurdumuzda da sarsıntılar, sıkıntılar, zararlar yapmamasına imkân olmadığını anlarız.

Avrupa harbi ilkönce sosyal değişikliklere sebeb oluyor. Köylerden kasabalara, kasabalardan küçük şehirlere, küçük şehirlerden de büyüklerine doğru bir nüfus akını başlıyor. İstanbulda ve Ankarada ev sıkıntısını görüp de bunun yalnız bu şehirlerde olduğunu sanmayınız. Anadolunun üç beş yüz hanelik kaza merkezlerinde de durum böyledir. Bu akının sebebi nedir? Bunu tahlil ve izah benim konuma dahil değildir. Yalnız başlıcası şunlardır diyebilirim: Değişen ekonomi şartları, insanların da yaşayışında değişiklikler yapıyor. Büyük şehirlerde daha çok kazanılacağını sanarak gelenler, eskisine nazaran varidatı genişliyerek büyük şehirlerin hayatını cazib bulup oraya koşanlar, birbirini taklid edenler ve saire... Hepsi de bu kalabalığı yapıyor. Yalnız köyündeki tenhalıktan ayrılıp kışlaya, çadıra, sipere dolan asker değil, asıl bulunduğu yerden daha büyüğüne doğru göç eden bu insanlardır ki sokakları doldurup taşırmakta, nakil vasıtalarını sardalye kutusundan da beter hale sokmaktadırlar.

İkincisi geçim şartlarının güçlüğüdür. Kazanabilenlerin yemesi ve kazanmasına imkân olmıyanların da darlık içinde olmaları gibi bir muvazenesizlik vardır. Bu da bir kısım insanların yokluk ve fakirlik icabı hastalıktan korunmak için gerekli temizliği vesair ihtimamları yapamamasını ve vücudünün mukavemetinin kırık olmasını mucib oluyor.

Üçüncüsü ise temizlik mefhumunun iyi anlaşılmamış olmasıdır. Tifüsün naklinde esas âmil bittir. Bitin yiğitte bulunacağını sanan bir insan kesesi dolu da olsa bitli olmaktan korkar mı? Bir kasabdan alışveriş ediyordum. Tifüs lâfı olunca kasab kızdı. ((Bit hastalık yapamaz. Bol et yese insan tifüs olur mu? Bak şeker pahalı da ondan milet uyuz oluyor) diye herzeler savurmağa başladı. Şimdi bu kabil insanların az olmadığını düşünürsek, yani tifüsün bitten değil, etsizlikten, uyuzun da mikrobdan değil şekersizlikten olduğuna inananlara (Arkadaş temiz olmazsan bitlenir, tifüse yakalanırsın, yahud uyuz olursun) demenin ne derece faydalı olacağı anlaşılır. Bu sözlerim bitin tifüsle alâkasını halka anlatmıyalım demek değil, bu işin ne kadar güç olduğunu göstermek içindir.

Temiz insanların da bitten korunmasının ne kadar güç olduğunu size şu misallerle anlatayım: Evvelâ vapur, tramvay, otobüs gibi nakil vasıtalarında temizlerle pisler omuz omuzadır. Hele o vapurlarda halledilmesi pek de güç olmıyan feci bir şey vardır: Pislikten asıl rengini kaybetmiş bir vücudün muhtelif kısımlarını teşhir eden parem parça paçavralar giymiş bir takım hamallar var ki daha vapur iskeleden bir hayli uzakta iken uzun atlama atletlerimizle yarışabilecek bir beceriklikle atlıyorlar ve vapurdan çıkmak için yığılmış halkı ite kaka, üstlerinin çeşidli kirlerini bulaştıra bulaştıra içeri dalıyorlar. Acaba bunları bir teşkilâta bağlayıp üstü başı temiz, atlama şampiyonluğundan vazgeçmiş insanlar haline getirmek imkânsız mıdır?

Kışın şiddetli oluşu, halkın bir kısmının temizliğe lâkaydisi karşısında tifüs, başımızın ucunda Damocles'in kılıcı gibi asılı durmakla kamlaz, tepemize inivirir.

Tifüs mücadelesinde önemli bir vasıtamız daha var: Tifüs aşısı... Halkımızın bu aşı hakkında henüz kâfi bir itimadı olmadığı anlaşılıyor. Fakat hakikat böyle değildir. Bu dünya savaşı aşıyı geniş ölçüde kullanmak imkânını verdi ve tesiri hakkında çok güzel neticeler alındı: 1 — Aşı tifüse yakalanmaktan korur. 2 — Aşılanmadan önce mikrobu almış ve henüz hastalık alâmetleri başgöstermemiş yani kuluçka devrinde bulunanlar hastalığa yakalansa bile ölümden ve tifüsün bırakabileceği malûllüklerden kurtulurlar. 3 — Aşı gayet ucuz bir fiatla her eczanede vardır .4 — Aşının hiç bir zararı yoktur.

Şimdi bu dört gerçeği öğrenenlerin aşılanmakta tereddüd veya ihmali, bazan hayatla ödenebilecek büyük felâketlere yol açar.

Havaların birdenbire soğuması, mühim bir hastalığa daha kolaylık gösterir; grip... Geçen Dünya Harbinde adına İspanyol nezlesi denilen ve bütün dünyayı kaplıyarak milyonlarca kurban verdiren bu hastalık için de dikkati çekmek istiyorum. Her nezle ve bronşit grip değildir. Grip yüksek ateşli ağır bir tablo gösteren mühim bir hastalıktır ve yakalananlarda muafiyet bırakır. Onun için bir numaralı Dünya Harbindenberi geçen çeyrek asırda bir nesil değişmiş olduğundan muafiyeti olmıyanların çoğaldığı, termometrenin birdenbire düştüğü, insanların mukavemetini kıran âmillerin bol bol bulunduğu şu sırada grip de salgın yapabilir. Gripten korunmak, tifüsten daha güçtür: Bir kere gripe karşı kullanılan aşılar, tifüse karşı olanlar kadar müessir değildir. İkincisi mikrobu insandan insana temas, hava, aksırık ve öksürükle çıkan tükrük damlalarile geçebilir.

Asık yüzlü, soğuk nefesli kış!.. Bizi sadece üşütmekle değil, hasta etmek, hattâ öldürmekle tehdid ediyor, dikkat etmeliyiz.

Dr. Kemal Saracoğlu

TURAN Sinemasında

Bugün bu senenin iki büyük filmi birden

1 — DÜNYA YANIYOR

HER YERDE ÇÖRÇİL,

Türkçe sözlü hakiki harb filmi.

2 — SARIŞIN GÜNAH

Marlene Dietrich — Randolph Scott, John Wayne, heyecan, dehşet aşk ve ihtiras filmi.

Şehir DRAM Tiyatrosunda

SENENİN İLK TELİF ESERİ

YAYLA KARTALI

Yazan: Faruk Nafiz Çamlıbel

MELEK Sinemasında CHARLES BOYER RİTA HAYWORTH CHARLES LAUGHTON — GİNGER ROGERS

tarafından nefis ve mükemmel bir surette ibda edilen

BİR FRAKIN ROMANI

Şaheseri sayın halkımızdan gördüğü eşsiz rağbet üzerine

Daha bir kaç gün temdid edilmiştir

ÇEMBERLİTAŞ SİNEMASINDA

Bugün matinelerden itibaren 2 muazzam film birden

1 — Tarihin en büyük sahifesini kaplıyan Büyük Cihangir

BÜYÜK İSKENDER (TÜRKÇE SÖZLÜ ve ŞARKILI)

2 — KAHRAMANLAR DESTANI

Dost ve Kahraman Yunanistanın kurtuluşu, müthiş harb sahneleri.

Şehir haberleri

200 ton mangal kömürü geldi

Halka yüzer kilo olarak tevziat yapılacak

Şehrimize trenle 100 ton kömür gelmiş, halka yüzer kilo olmak üzere tevziine başlanmıştır. Belediye, halka onar kilo üzerinden satış yapılmasını istemiştir. Dün de bir motörle Iğneadadan 100 ton kömür gelmiştir. Bu kömürler de bugün Kasımpaşada satılacaktır. Bütün bunlara rağmen perakende kömürcü dükkânlarında kömür bulunmamaktadır. Mahrukat depo sahibleri Belediyeye müracaat ederek Trakyada iki yüz vagonluk kömür bulunduğunu, fakat vagonsuzluktan getiremediklerini iddia ediyorlardı. Belediyenin müracaatine, Devlet Demiryolları dokuzuncu işletme müdürlüğü verdiği cevabda, idarenin istenildiği kadar kömür vagonu tahsis edebileceği cevabını vermiştir. Yapılan tahkikatta kömürcülerin kömür fiatlarını düşürmemek için kasden getirtmedikleri neticesine varılmıştır. Belediyenin yaptığı tetkiklere göre son 29 gün zarfında İstanbula 1,300,000 kilo kömür girmiştir. Kömürcülerin bir kısım kömürlerini bilâhare çıkarıp yüksek fiatla satabilmek için dükkânlarına mücavir bazı evlerde sakladıkları görülmüş ve takibata girişilmiştir.

Münakalât ve İktısad Vekilleri gitti

Şehrimizde tetkiklerde bulunan Münakalât Vekili Ali Fuad Cebesoyia, İktısad Vekili Fuad Sirmen dün akşamki trenle Ankaraya dönmüşlerdir.

Kadıköy Müddeiumumî muavinliği

Kadıköy müddeiumumî muavinliğine tayin edilen Uluburlu Müddeiumumisi Nedim Evliya vazifesine başlamıştır. Genç hukukçumuza yeni vazifesinde de muvaffakıyetler dileriz.

Gümrük Memurları Yardım Cemiyeti feshedilecek

Gümrük Memurları Yardım cemiyeti reisliğinden:

İstanbul Gümrük Memurları Yardım cemiyetinin feshi düşünülmekte olduğundan bu hususta bir karar verilmek üzere umumî bir toplantı yapılmasına lüzum hasıl olmuştur. Kayıdlı azalarımızın 11/1/945 çarşamba günü saat 16,30 da Başmüdürlük binasındaki ders salonunda bulunmaları ve taşrada olup da gelemiyecek olanların burada bir mümessil intihab etmeleri rica olunur.

Karadenizde fırtına hâlâ dinmedi

Karadenizde fırtına hâlâ bütün şiddetile devam etmektedir. Zonguldaktan Sevim, Aktan, Yelkenci şilepleri gelmiş, Aksu vapuru da Boğazdan çıkmıştır. Fırtınanın fazlalığı dolayısile Boğaz ağzında bir çok motör, vapur ve şilep beklemektedirler.

Teknik Üniversite çayı

Teknik Üniversite talebeleri cumartesi günü Taksim gazinosu salonlarında bir tanışma çayı tertib etmişlerdir.

Beyoğlu Halkevi Reisliği

Parti Beyoğlu kaza heyeti reisi Mekki Hikmet çekilmiş, yerine Halkevi reisi Halid Yaşaroğlu seçilmiş, onun yerine de Mekki Hikmet Halkevi reisi olmuştur.

Fırancala satılacak mı?

Adana ve İzmirde fırancala imaline müsaade verildiği hakkında dün Alâkadarlara malûmat gelmiştir. Toprak Mahsulleri Ofisi İstanbul şubesi bu hususta henüz bir emir almamıştır.

Elektrik ampulü bulunamıyor

Şehrimizdeki elektrik ampulü buhranı şiddetle tesirini göstermektedir. Bu yüzden Şirketi Hayriye vapurlarındaki lâmbalardan bir kısmı yakılamamaktadır.

Fındıklıda büyük bir ev yandı

Evvelki gece saat 24 te Fındıklıda Meb'usan caddesinde Vedad isminde birine aid olan evin altındaki tatlıcı dükkânından yangın çıkmış, altı ailenin barındığı, dört katlı ev tamamen yanmıştır. Ateş, bitişikteki evin de kaplamalarına sirayet etmiş, fakat itfaiyenin gayretile bu bina yanmaktan kurtarılmıştır. Yangının sebebi henüz tesbit edilememiştir. Zabıta ve adliyece tahkikat yapılmaktadır.

Müzik ve ses amatörleri topluluğunun konseri

Şehrimizde ilk defa olarak verilecek 250 ses ve müzik amatörünün iştirakile tertib olunan büyük muhtelit konser 21/1/945 tarihinde Taksim gazinosunda verilecektir. Konserin biletleri gazino müdürlüğünde satılmaktadır.

Otomobil altında ayakları kırıldı

Taksimde, Çukurçeşme sokağında 12 numaralı evde oturan 70 yaşında Ohannes adında birisi, Asmalımescid caddesinden geçerken şoför Mehmedin idaresindeki 1707 plâka numaralı taksinin çarpmasına maruz kalarak tekerleklerin altına yuvarlanmış ve sağ ayağı kırılmıştır. Yaralı tedavi altına alınmış, suçlu şoför yakalanmıştır.

Yakalanan hırsızlar

Zabıta, limanda bulunan muhtelif deniz vasıtalarını soyan, Çakır Bürhanla Ahmed adında iki hırsızı yakalamıştır. Hırsızların evlerinde yapılan aramada, muhtelif vapurlardan çalınmış eşya bulunmuştur.

Şaka

BUGÜN 1945

yılı için çıkardığı fevkalâde nefis bir sayı ile size

HİKMET FERİDUN'un son derece meraklı bir romanını

HEDİYE

ediyor.

Bugün çıkan ŞAKA bütün güzelliğine ve nefasetine rağmen 15 kuruştur.

1945 Komedyası Başlıyor!

Yazan: NİZAMEDDİN NAZİF

ÇIKTI

Fiatı 30 kuruş

Hukukî düşünceler

Ormanlarımız ve Kanunlarımız

Yazan: Pröf. Dr. Hıfzı Veldet

I

Yurdun ağaçlandırılması teşebbüslerine ve bu işin plânlaştırılmasına da ir geçen yılın son haftalarında gerek Ankara ve gerek İstanbul gazetelerinde çıkan demeç ve haberler ve en son olarak genç ve enerjik Ziraat Vekilimizin ormanlarımıza dair verdiği izahat (1) memlekette ağaç ve orman işinin lâyık olduğu önemle ele alındığını göstermekte ve orta Anadolunun ucsuz bucaksız bozkırlarını hüzünle dolaşmış olanların içlerine ferahlatıcı bir serinlik vermektedir. Zira «ağaç, orman ve yeşillik» yurdda ferahlık ve serinlik, sağlık ve zenginlik, incelik ve güzellik demektir. Bunu bilen dedelerimiz gittikleri yerlerde ağaçlar diktiler, bahçeler yaptılar, fakat kanunî ile başlıyan gerileme ve çökme devrinde herşey gibi, ağaç zevki ve ağaç sevgisi de çöktü. Bazan bir dağın küçük bir köşesinde on balta darbesini bekliyen bir kaç yüz metre karelik -orman diyemiyorum- ağaç topluluklarını olsun kurtarmak için hayır sahibi bir Türkün uydurduğu «Bu ormanda evliya yatar ağaç keseni çarpar» gibi, halkın metafizik itikad ve inanlarına hitab eden «dede» hikâyelerile şimdiye kadar kalabilen ulu çamlar, o koca dağların vaktile ne muhteşem ormanlara vatan olduğunun canlı delilleridir. İlk okula başladığım yıl beni bir gün elimden tutup kasabamızın kenarında gezdiren merhum babam, yanımızdan geçen bir kaç odun kağnısını göstererek benim anlıyacağım bir dille: «Oğlum ben senin kadarken kasabamıza üç saatlik yoldan odun gelirdi. Şimdi on saatlik yoldan geliyor. Sen benim kadar olunca kimbilir kaç saatlik yoldan gelecek» demiş ve içini çekmişti. Bu olaydan otuz yıl sonra oraları babamın gözile dolaştığım zaman, merhumun hüzünlü iç çekişindeki mana bütün canlılığile kafamda belirdi. Ayni kasabanın yakınlarındaki eski gür yeşillik yerine şimdi bulanık bir derenin kenarında bir kaç bodur söğüd veya kabuğu çatlak kavağın adı yeşillik oldu. Eğer devlet ağaç işini sıkı tutmazsa benim oğlum benim kadar olunca belki o söğüdlerin kirli yeşilliğini de bulamıyacak!

II

Bir vakitler çok geniş alanları kaplıyan ormanlarımızı koruma yolunda Osmanlı devleti tarafından son zamanlara kadar hiçbir teşebbüs yapılmadı. Yurdda orman bol diye -sonunu düşünmeden para harcıyan mirasyedi gibi- durmadan ağaç kestik ve yaktık; koca ormanları tutuşturarak tarla açmak, devletin sıkı müdahalesine uğramadı. Müdahalesine uğramak şöyle dursun, bu işi adeta teşvik edici hukuk kaideleri bile konuldu: Orman maliklerine, mülkleri üzerinde kayıdsız şartsız tasarruf hakkı tanındı. Meselâ Kanunî Sultan Süleyman zamanında toplanan Kanunnamede: «Müsterek orman tasarruf edenlerden biri baltasile açup tarla ettikte ol ormanda şeriki kim ise ol tarlada müşterek olur, kanundur» (2) denilmesi; keza eski hukukumuzdaki «cibali mübaha» anlayışı ve bu anlayışın, yeni denilecek kadar yakın bir geçmişte, 1858 tarihli arazi kanunile kanunlaştırılması orta Anadolunun bugünkü çıplak durumunu ve tezek kokusunu hazırlıyan amillerdendir. Bu kanunun 104 üncü maddesi: «Mineli-kadim ahaliye mahsus koru ve ormanlardan olmayup da cibali mübahadan addolunan dağlardan ve Balkanlardan herkes odun ve kereste kat edebilüp yekdiğere müdahale edemez ve bunlardan husule gelen kiyahtan ve kat olunan eşçardan öşür alınmaz ve bu makule cibali mübahadan bir miktarı bilifraz müstakillen veya müştereken koru ittihaz olunmak üzere memuru tarafından kimseye batapu tasarruf ettirilmez!» demektedir. Memleketin «cibali mübaha» addolunan dağlarındaki ormanlardan böyle sellemehüsselâm odun ve kereste kat'iyatına cevaz veren bu hüküm, sade bugünkü görüşlerimize değil, bu kanunun yapılmış olduğu 19 uncu asır iktısadî ve zirai telâkkilerine göre dahi geri bir hükümdür.»

III

Arazi kanunundan 12 yıl sonra çıkarılan 1870 tarihli orman nizamnamesi bazı güzel hükümler koymuşsa da bunlar, güzel tatbik edilmediğinden orman tahribatı devam etmiş ve orman memurlarının tekaüdlüklerini çok defa «kerestе tüccarlığı» ile geçirmeleri hoş görülmüştür. Güzel tatbik olunmıyan güzel kaidenin varlığile yokluğu arasında fark yoktur. Hattâ varlığı daha zararlıdır, zira bir kanunun, tramvaylarda asılı belediye nizamları gibi, tatbiksiz kalması halkta kanuna karşı saygıyı ve bunu tatbikle vazifeli makamlara olan itimadı ortadan kaldırır. Nitekim Osmanlı devleti zamanında çıkarılan 1882 tarihli «Ebniye Kanunu» nun beşinci maddesinde konulan: «Maabid avlularile iskelelerde ve umuma aid meydanlarla mesirelerde velhasıl menafii âmme için terkolunmuş olan yerlerde ebniye inşası ve bu mahallerin her ne suretle olursa olsun hususiyete tahvili memnudur» kaidesine saygı gösterilmek için altmış yıl beklemek lâzım gelmiş ve bu güzel kaidenin fena tatbiki, doymak bilmez bir çok hırsları kamçılamıştır. İşte orman nizamnamesinin bazı güzel hükümleri de yıllarca böyle kaynadı gitti, ormanlar kanamakta ve bunların zararına açılan tarlalar genişlemekte devam etti.

İstiklâl mücadelesinde «herşey vatan için» olduğu gibi, ormanlar da vatan için işledi. O mücadelede Ankarada veya diğer mücadele alanlarında bulunmuş olanlar, tren ve dekovillerin odunla yürütüldüğünü bilirler. İstiklâli olmıyan bir memleketin herşeyi gibi ormanları da yabancı ellere geçeceğinden, o büyük mücadeleyi başarmak, bütün ormanlarımızın mahvına bağlı olsaydı bile, onları feda etmiyecek bir tek Türk tasavvur edilemezdi.

Mücadele kazanıldıktan sonra uzun bir müddet orman işlerinde istikrarlı bir politika tutulamadı. Hususî orman ve hususî işletme esasının bir türlü yıkılamaması, orman yıkımını devam ettirdi.

Cumhuriyet devrindeki orman uğraşmalarını ve kanunlarını gelecek yazıda gözden geçireceğiz.

Hıfzı Veldet

(1) 29 birincikânun trihli Ulus ve 30 birincikânun tarihli Cumhuriyet gazetelerine bakınız.

(2) Millî tetebbular mecmuası, sayı 2, S. 316.

CEMAL NADİR

Hiç bir fırçanın rekabet edemiyeceği şaheserlerinden birini:

AKBABA

Mecmuasının yarınki sayısında hayranlarına takdim ediyor.

İYİ SAATTE OLSUNLAR

Yazan: BURHAN FELEK

Akbaba, münevverleri memnun edecek yegâne mecmuamızdır.

MARMARA'da

UNUTULAN YILLAR

GREER GARSON — RONALD COLMAN

Bu filmler incisi, umumun arzusu üzerine

BİR HAFTA DAHA GÖSTERİLECEKTİR

Gece için koltuk biletlerinizi evvelden aldırınız. İzdihama mani olmak için bu hafta davetiyeler kabul edilmez. Tel: 23860

ALEMDAR — MİLLÎ'de

BUGÜN MATİNELERDEN İTİBAREN

GÜNAH KORKUSU

TERESA WRİGHT

Temiz ve titiz bir varlığın, aşkın heyecanına karşı mücadelesini yüksek feragati temsil eden bu film emsalinin yüksek bir tacıdır.

İlâve olarak: İLONA MASSEY — LON CHANEY Jr.

tarafından dehşetin, heyecanın son mertebesile canlandırılan

FRANKEŞTAYİN KURT ADAM

KADIKÖYÜNDE

HALE'de

İSTANBULLU KIZ

Mısırın parlak yıldızı YUSUF VEHBİ tarafından çevrilen, şarkılarını Salâhaddin Pınar'ın bestelediği ve SAFİYE ÂYLA'nın terennüm ettiği şaheser.

Türkçe Sözlü ve Şarkılı.

Ayrıca:

NEW-YORK KURTLARI

OPERA'da

VAHŞİ KADIN

Turhan Bey, Maria Montez ve John Hall tarafından çevrilmiş aşk, kadın cilvesi, erkek tahakkümü. Bu şahesere ilâve olarak: NELSON EDDY ve JANETTE Mac DONALD'ın yaratıkları, sihirli bir sevdanın, sonsuz bir servetin ihtişamile meydana gelen

Bir Melekle Evlendim

SES

TİYATROSU OPERETİ

ÇARŞAMBA TENZİLÂTLI MATİNE 15,30

CUMARTESİ, PAZAR MATİNE 15,30, HER AKŞAM 20,30

MUAMMER KARACA Büyük kadro ve BALET heyetile

YENİ BÜYÜK OPERET 3 PERDE

TATLI — SERT

3 saat NEŞE — EĞLENCE — KAHKAHA

Size Yeni Senenizde en Hoş Vakit Geçirtecek Kahkahalı Büyük OPERET

TEL: 49369

YARIN MATİNELERDEN İTİBAREN

İPEK Sinemasında 2 Büyük Film Birden

1 — ESRARLI ŞATO

Büyük macera ve heyecan filmi. Baş rolde: CHARLİE CHAN

2 — AŞK SARAYI

Büyük mizansenli, renkli aşk... Zevk... Neşe ve eğlence şaheseri.

HEM NALINA MIHINA

Nihayet konuştu!

Evet, Hitler, nihayet konuştu ve böylece, aylardır devam eden dedikodulardan sonra, hayatta olduğunu gösterdi. Fakat yeni yıl girerken söylediği sözler, ne insanlık, ne de Almanlık için bir müjde değildir. Çünkü harbin 1946 dan evvel bitmiyeceğini iddia ediyor. Baş propagandacısı doktor Göbbels'e göre, «Hitler insan gözüne görünmiyen şeyleri görmek hassası olan altıncı bir hassaya malik» imiş. O halde, harbin 1946 ya kadar devam edeceğini bu altıncı hassası sayesinde görmüş olacak!

Yalnız, Hitler «harbin sonu 1946 dan evvel gelmiyecektir» dedikten sonra, ilâve ediyor. «Meğer ki Almanya muzaffer ola.» arkasından da «bu harbi asla kaybetmiyeceğiz; kazanacağız, çünkü düşmanlarımızın hedeflerini biliyoruz.» diyor. Geçenlerde, propaganda doktoru da, böyle bir büyük lâf etmiş; «harbi mutlaka kazanacağız, çünkü başka türlü olması imkânsızdır» demişti. Hitler'in de Göbbels'in de, zaferi kazanacaklarını isbat için dayandıkları deliller, nazar değmesin, çok kuvvetli inandırıcı ve susturucudur! Doğrusu, bu deliller karşısında, harbin Müttefikler lehindeki cereyanı değil; akan sular bile durur.

Göbbels'in, bütün dünyaya «kendi sahte Tanrınızı inkâr ederek, tarihin yarattığı en büyük şahsiyet olan Hitler'e tapınız» dediği harb ilâhının altıncı hassası, Almanyanın başına gelen felâketlerin hiç birini, hattâ 1944 dekileri bile görememiştir.

1944 yılı girerken Almanya, doğu cephesinde, Rus topraklarında, Kief'de ve Leningrad kapılarında harbediyordu; 1944 çıkarken Budapeşte sokaklarında ve doğu Prusyada, Alman topraklarında, çarpışıyor. Alman orduları, Viyanaya doğru ricat ediyorlar. Doğu cephesi, şimdi merkezi Avrupa cephesi olmuştur.

1944 girerken Almanyanın yanında bulunan Rumanya, Finlandiya, Bulgaristan ve Macaristandan, 1944 çıkarken yalnız Macaristan kalmıştır; onun da yalnız bir köşesi. (Yılbaşı gecesi Ankara radyosunun çaldığı oynak Macar havalarını dinlerken, zevkü safayı pek seven Macarların, cehenneme dönen o güzelim Peştede, yeni yıla kan ve ateş içinde girdiklerini düşünerek onlara acıdım.)

1944 girerken Almanlar, cenub cephelerinde, Roma'da, Atina'da, Tirana ve Belgrad'da idiler. 1944 çıkarken şimal Italya'da Bolonya'yı müdafaaya uğraşıyorlar. Atina, Tirana ve Belgrad'a çoktan veda etmişlerdir.

1944 girerken, Almanya, batıda, Manche (Manş) kıyılarında, atlantik seddinin arkasında idi; 1944 çıkarken Rhin boyundadır. Fransa ve Belçika ile Holandanın yarısını kurtaran Müttefikler, şimdi Alman topraklarında harb ediyorlar. İkinci cephenin açılışından beri Almanlar, batıda 800,000 esir vermişlerdir.

1944 girerken Alman hava kuvvetleri göklerde, Alman denizaltıları denizlerde idiler. Şimdi Alman uçakları, ancak arada bir görünüyorlar; denizaltılar ise hemen hemen tarihe karışmışlardır.

Alman milleti, bütün kahramanlığına, fedakârlığına rağmen, başta Hitler olmak üzere Naziler, onu mağlûbiyetin eşiğine getirmişlerdir. Evet, Göbbels'in tanrısı, insan gözüne görünmiyen şeyleri görmek kudret ve kabiliyetindeki o tılsımlı altıncı hassasına rağmen 1942 sonbaharında Elâlemeyn ile Stalingrad'da başlıyan ve o vakittenberi sürüp giden felâketlerin hiç birini görememiştir. Şimdi, onun bu harbin mutlaka bir Alman zaferile biteceğine dair olan kehanetli görüşüne doktor Göbbels istediği kadar inanadursun. Muhakkak olan bir şey varsa o da Hitler'in artık insanlardan fazla altıncı bir hassası olan bir fevkalbeşer değil, beş yıl içinde, beş hassasından bazılarını da kaybetmiş görünen zavallı bir tanrı taslağı olduğunun anlaşılmış bulunmasıdır.

HOLLYWOOD YILDIZLAR VE SİNEMA

EN GÜZEL RESİM VE YAZILARİLE

YILDIZ

1945 Yıllığı'nda

YARIN ÇIKIYOR!

BUGÜN

ALKAZAR'da

«Warner Bros» film şirketinin 944 - 945 süper filmi

GAZ BOMBALARI

«Tear Gaz Squad»

Baş rolde: Amerikanın en çok sevilen artisti:

John PAYNE - Gloria DİKSON

Amerikan polis teşkilâtını, gangsterler ile binbir heyecan ve mücadele dolu heyecan kasırgası

İlâveten:

KAHRAMANLIK YARIŞI

CHARLES STARETT'in

En güzel kovboy filmi.

SON HABERLER

Peşte alevler içinde!

— Baştarafı 1 inci sahifede —

Peştede

Londra 2 (a.a.) — Budapeşte savaşı şimdi en kanlı safhasına girmiştir. Rus topçusu ümidsizce mukavemete çalışan Almanların hakkından gelmektedir. Nehrin batı kıyısındaki kısım şimdi tamamile Rusların eline geçmiştir. Almanlar şehri ateşe vermişlerse de Sovyet istihkâm kıt'aları ve topçu birlikleri alevler arasından geçerek müstahkem mevzileri tahribe muvaffak olmaktadır. Son 24 saat zarfında Alman mevzilerinden çoğu tahrib edilmiş veya ele geçirilmiştir. Şehrin pek yakında tamamen düşmesi bekleniyor.

Moskova 2 (a.a.) — Budapeşte savaşı, tecrübeli muharibler tarafından şimdiye kadar yapılmış savaşların en kanlısı olarak tasvir edilmektedir. Ruslar, doğu ve batıdan ilerledikçe bu garnizonun mukavemeti artmaktadır. Buna rağmen Budapeşte garnizonunun durumu ümidsiz telâkki edilmektedir. Kalın bir sis tabakasile sarılmış olan Budapeşte, alevler içindedir.

Tuğladan inşa edilmiş olan bütün binalar devamlı bir mukavemet için Almanlar tarafından tahkim edilmektedir. Sokaklar ve meydanlar mayinlenmiştir. Evlere yerleştirilmiş olan Makinelitüfek ve hattâ hava toplarile binalarda açılmış deliklerden Rus kıt'alarına ateş edilmektedir.

Almanlar havadan takviye yolluyorlar

Moskova 2 (a.a.) — Sovyet ek tebliği: Almanlar, Budapeşte garnizonuna havadan takviye yollamaktadırlar. Geceleyin harekâtta bulunan uçaklardan 2 si düşürülmüştür. 1000 den fazla Alman, Budapeştede cereyan eden sokak muharebeleri esnasında öldürülmüştür. 24 tank, 13 zırhlı taşıt tahrib edilmiştir.

Alman karşı hücumları

Moskova 2 (a.a.) — Pravda'nın bildirdiğine göre, Szcekehfakhervar'ın batısında toplanmış olan Alman zırhlı kıt'aları ve Macar piyadesi Budapeşte muhasarasını kırmak ve şehirdeki garnizonun yükünü hafifletmek gayesile 3 gündenberi Ruslara beyhude yere karşı hücumlarda bulunmaktadırlar.

Izvestia, Budapeşte ahalisile köylerden sığınmak için gelmiş olan 2,000,000 kişinin feci hallerini tasvir etmektedir.

Şehirde ne su, ne elektrik, ne de yakıt vardır. Ayrıca bomba ve mermilerden korunmak, sığınaklardan bir saniye ayrılmamak icab etmektedir. Halk, en fena safhaları, korkunç sokak muharebeleri esnasında geçirmiştir.

Viyana harb sahası

Paris 2 (a.a.) — İyi malûmat alan mahfillerden öğrenildiğine göre, Alman makamları Viyanayı «harb sahası» ilân etmişler ve gereken tedbirleri almışlardır.

İngiliz askerî mütehassıslarının mütalealar

Londra 2 (a.a.) — Pritanova ajansının askerî muharriri yazıyor:

Kızılordunun Varşova cephesinden Polonya koridoruna doğru büyük bir çevirme hareketi yapması mümkündür. Böyle bir hareket doğu Prusya ile Alman münakalesini tamamen kesmek neticesini verecektir.

Polonyanın cenubundan Almanların ikinci bir Ruhr havzası sayılan Silezya istikametinde yapılacak bir hareketle ayni zamanda olmak üzere cenub batıda büyük bir temizleme hareketinin yapılması muhtemeldir. Belki de harbin müddeti Rusların yazdanberi asker ve malzeme yığdığı bu cephede taayyün edecektir.

Alman tebliği

Berlin 2 (a.a.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Macaristan savaş kesiminde kıtalarımız Felsoegalla'nın cenub batısında Sovyetlerin mühim hücumlarını püskürtmüşlerdir. Budapeşte müdafileri, şehrin doğu ve batısındaki cephelerde Sovyetlerin hava kuvvetleri tarafından desteklenen şiddetli hücumları püskürtmüşler ve giriştikleri karşı hücumlarla bazı mahallî gedikleri tasfiye etmişlerdir.

Moskovada mütareke müzakereleri

Moskova 2 (a.a.) — Moskovada bulunan Macar mütareke heyeti reisi Gyoeng desy mütarekeyi imzalamak için Budapeştenin düşmesini beklemektedir.

Heyet reisi mütareke imza edildikten sonra muvakkat hükûmetin Budapeşteye yerleşeceğini söylemiştir.

Heyet Moskovadaki Müttefik mümessillerile anlaşmak suretile mütarekenin imzalanması için tam salâhiyeti haizdir.

Son dakika

Bern 2 (a.a.) — Budapeşte içinde çevrilen Alman kuvvetlerinin mevcudu 80 bin kişi olarak tahmin edilmektedir.

Batıda yeni Alman karşı taarruzu

(Baştarafı 1 inci sahifede)

saatte Almanlar 15 kilometrelik bir cephe üzerinde 5 şiddetli taarruzda bulunmuşlardır. Taarruz cephesi Bitch'ten Bannstein'ın cenub - doğusuna ve Dambach'ın şimal doğusuna kadar imtidad etmektedir. Hatırlrdadır ki Almanlar kendilerini Meuse'e götüren taarruzlarına böyle bir sıra karşı hücumlarla başlamışlardı ve bu hücumlar büyük bir hamleye inkılâb etmişti. Şimdiki bu karşı hücumların da Belçikada ve Lüksemburgda olduğu gibi büyük bir hamleye mi inkılâb etmeğe matuf olduğu henüz bilinemez. Herhalde bu yeni taarruz sahası da eski taarruz sahasından pek uzak değildir. Şimdiye kadar muharebeler hakkında tafsilât alınamamıştır.

Washington 2 (a.a.) — 7 nci Amerikan ordusu kesimi: Düşman pazar akşamı bu ordu kesimine karşı bir çok karşı hücumlara geçmiştir. Bitch'in her iki tarafından geniş bir cephe üzerinden karşı taarruzda bulunan Almanlar, bu şehrin 8 kilometre cenub doğusunda Bannstein'in ormanlık bölgesinde arazi kazanmağa muvaffak olmuşlardır. Bitch eski Maginot hattı üzerinde müstahkem bir noktadır. Amerikan keşif uçakları Siegfried hattı arkasında bir çok zırhlı düşman toplulukları görmüşlerdir.

Son vaziyet

Londra 2 (a.a.) — Liege'e ve bu şehrin cenubunda Meuse'e varmak için geçen hafta Ardennes'lerdeki çıkıntının şimaline yeniden kuvvetler tahşid eden Rundstedt şimdi kuvvetlerinin büyük bir kısmını cenuba doğru çevirmektedir.

General Patton kumandasındaki üçüncü Amerikan ordusunun Bastogne koridorundaki hücumu görünüşte Rundesdt'e büyük bir endişe vermiştir. Bastogne, Ardennes'lerdeki esas yolların hemen hemen hepsine hâkimdir. Almanlar şehri almak için çok büyük gayretler sarfetmektedirler. Amerikalılar, bütün bu gayretlere rağmen Langhap ötesinde ilerliyerek şimdi çıkıntının en dar kısmını daha da daraltmışlardır.

Biraz daha batıda, Almanlar Remagueyu ve Moircy'yi almışlardır. Wiltz'in ele geçirilmesi için koridorun karşı tarafında şiddetli bir savaş cereyan etmektedir. Çıkıntının cenub kanadında General Patton hücumu 9 kilometrelik arazi kazancı temin etmiştir. Amerikan kıtaları, cenub kanadının en batısındaki müstahkem mevki olan St. Hubert'e süratle yaklaşmaktadırlar. Sarr'ın doğusunda Rundstedt, yedinci Amerikan ordusunun sol kanadına hücum etmektedir. Umumiyetle Bitche bölgesinde yapılan hücumlar durdurulmuştur. Henüz bu hareketlerin Almanların yeni büyük bir hücumlarını gösterip göstermediğini söylemek mümkün değildir. Fakat bu hareketler Almanların Belçikadaki ilerleyişleri gibi başlamıştır.

Müttefik tebliği

Paris 2 (a.a.) — Müttefik umumî karargâhının tebliği:

Müttefik topçusu Meuse'ün ötesinde Roermund bölgesinde yeniden faaliyete geçen düşman keşif kollarını dağıtmıştır.

Duren'in cenub bölgesinde gittikçe artan düşman topçu faaliyeti olmuştur.

Ardennes çıkıntısında Müttefik kuvvetleri cenub kanadı boyunca Saint - Hubert'e takriben 2 mil mesafede iki noktaya varmışlardır Mairey'in şimal doğusunda terakkiler kaydedilmiştir. Müttefikler Remagne'ye girmiş ve Houmont ve Cherogne'u almışlardır.

Bastogne kesiminde düşmanın iki karşı hücumu püskürtülmüştür. Bunlardan biri Champs bölgesinde, diğeri de Villierla-Bonne-oau civarındadır. Müttefikler Bastogne'a 3 mil cenub doğusunda Wardin civarına varmışlardır.

Bir düşman karşı hücumu neticesinde Wiltz'in cenub doğusunda Mothum civarınd şiddetli savaşlar cereyan etmektedir.

Düşman topçusu Wiltz'in tam cenubunda Rollingen civarında, faaliyete geçmiştir.

Bitche'den Rhin'e kadar uzanan bölgede düşman kuvvetleri yeniden hücuma geçmiştir. Bir hücum esnasında Banestein'in cenubunda ormanlık arazide ehemmiyetsiz arazi kazancları kaydedilmiştir.

Damcach ve Bitche civarında diğer Alman hücumları püskürtülmüştür.

Düşman topçusu Alsace ovasında şehirleri dövmüştür.

Alman keşif kolları Mulhaus'un batı ve doğusunda bir çok noktalarda bozguna uğratılmıştır.

Alman tebliği

Berlin 2 (a.a.) — Alman orduları Başkumandanlığının tebliği:

Bastogne'un cenub batı ve cenubundaki kesimlerde savaşların şiddeti daha da artmıştır. Büyük kuvvetlerle hücum eden üçüncü Amerikan ordusu Houffalise istikametinde yapmak istediği yarma hareketlerini başaramadan ağır kayıblara uğramıştır. Bu ordu yeniden 48 tank kaybetmiştir.

Saar cephesinde ve Loren hududunun şimal doğusunda senebaşı gecesi elde edilen toprak kazançları derinleştirilmiştir. Şimal batıdaki köprübaşımız genişletilmiş ve Saargemund'un şimal doğusunda Blies aşılmıştır.

Forbach'ın şimalindeki kesimde en aşağı Vosges'lerde karşı taraf, cephenin muhtelif kısımlarında mevzilerinden atılmıştır. Müttefikleri takib eden tümenlerimiz Maginot hattının ötesinde müteaddid noktaları ele geçirmişlerdir.

İngiltere muharebesindenberi en cür'etli Alman hava taaruzu

Londra 2 (a.a.) — Alman hava kuvvetleri dün, İngiltere muharebesindenberi yaptıkları en cür'etli taarruzu yapmışlar ve Belçika ile Holanda üzerinde 188 av uçağı kaybetmişlerdir. Takriben 700 Alman uçağı bazı hava meydanlarına karşı ayni zamanda darbeler indirerek Müttefik kısa mesafe hava kuvvetlerini felce uğratmak vazifesini almışlar ve alçaktan uçmak suretile sistemli ve müteaddid hücumlar yapmışlardır. Almanlar İngiliz av uçaklarını gafil avlamak ümidine kapılmışlarsa da bunda çok aldanmışlardır. Zira hedeflerin üzerine geldikleri zaman İngiliz uçaklarının çoktan havalanmış bulunduklarını görmüşlerdir.

Son dakika

Londra 2 (Radyo) — Resmen haber verildiğine göre Müttefikler ile Almanlar arasında en büyük hava harbi bugün yapılmış ve Almanların garb cephesine çıkardıkları 900 tayyareden 364 ü Müttefikler tarafından düşürülmüştür. Şimdiye kadar Almanların bir tek günde uğradıkları en ağır kayıb budur.

Harb, bu yıl içinde sona erecek mi?

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Sovyetler ecnebi memleketlere kendi rejimlerini, fikirlerini veya âdetlerini cebren kabul ettirmek fikrinde değildir. Düşmanlarımız, diğer milletlere hürriyeti süngülerimizin ucunda götürmek istediğimizi iddia ediyorlar. Fakat süngü hiç bir millete hürriyet veremez. Süngü ancak zalimleri öldürür. Düşmanlarımızın bizi öldürmüş olmakla itham ettikleri kimseler bizimle beraberdir. Bunların teşkil ettikleri taburlar düşman şehirlerine hücum ediyorlar. Bunlar bizimle beraber 1945 te Berline gireceklerdir. 1945 yılı Hitler Almanyasının son yılı olacaktır.

Amerikan fabrikalarının faaliyeti

Washington 2 (a.a.) — Harb istihsalât dairesinin haber verdiğine göre, 1945 senesinde sivil halkın ihtiyaçlarını temin için mümkün olduğu kadar az fabrika ayırmak ve bütün gayretleri, Almanyanın ve Japonyanın mağlûbiyetini yakınlaştıracak harb malzemesi istihsal eden fabrikalarda teksif etmek kararlaştırılmıştır.

1944 de Amerikada istihsal edilen eşyanın yalnız yüzde 39 u sivil ihtiyaçları karşılamağa mahsus eşya idi

Himmler'in üç günlük emri

Londra 2 (a.a.) — Alman radyosu Himmler'in S. S. lere, ihtiyat Alman ordusuna ve milletine hitab eden üç günlük emrini yaymıştır.

Himmler bu üç günlük emirde yeni yılın Almanyaya zafer getireceği hakkındaki itimadını beyan etmekle beraber yeni gayretlere katlanmak zaruretini belirtmektedir.

Büyük Amiral Dönitz ve General Guderian da birer günlük emirler neşretmiştir.

Hariciye tayinleri

Ankara 2 (Telefonla) — Kâbil müsteşarı Hasan merkeze naklolunmuş ve Kâbil sefareti başkâtibliğine merkezden Tevfik, ikinci kâtibliğine merkezden Affan tayin edilmiştir. Roma sefaretimiz müsteşarlığına Napoli başkonsolosu Şakir, ikinci kâtibliğine de merkezden kâmil tayin olunmuştur. Tahran sefaretimiz müsteşarlığına sabık Vişi sefareti müsteşarı Bülend Uşaklıgil, Tahran üçüncü kâtibliğine Bükreş sefareti kâtibi Veysel tayin edilmiştir.

1945 : Tarihin dönüm noktası

— Başmakaleden devam —

varmıyor. Belli ki onun da artık cesareti ve ümidi kırılmıştır.

Hitler, 1945 yılının tarihin dönüm noktası olduğunu kabul ettiğine göre, yeni sene içinde, hiç olmazsa Avrupada, harbin kat'î neticesinin alınacağını tahmin etmek yanlış olmasa gerektir. Almanya için askerî bakımdan bir mucize olmadıkça, harbi kazanmak imkânı yoktur. 1945 te, Müttefikler gittikçe artan kuvvetlerile Almanyanın askerî kudretini büsbütün kıracaklardır.

Fakat, Washingtona tayin edilen yeni Fransız büyük elçisi, itimadnamesini takdimden sonra Fransa namına Birleşmiş Milletler misakını imzaladığı zaman, Mr. Roosevelt'in söylediği sözleri -ki bir yılbaşı mesajı mahiyetindedir- unutmamak lâzımdır. Amerika Cumhur Reisi, Birleşmiş Milletlerin düşmanı yenmiş bulundukları söyledikten sonra şu sözleri ilâve etmiştir:

«Düşmanı kat'î surette yenmek ve bu harbi son zaferle neticelendirmek için, ancak şimdi olduğu gibi, birbirimize bağlı kalmakla lâzım gelen kuvveti elde edebileceğimizi ve sulhu da ancak bu suretle kazanabileceğimizi biliyoruz.»

Müttefikler, Mr. Roosevelt'in ileri sürdüğü birbirlerine bağlı kalmak şartile 1945 te Avrupada zaferi kazanabilirler. Hitler doğru söylüyor: 1945 tarihin dönüm noktası olacaktır.

ABİDİN DAV'ER

Fırıncılar, Ofisten ve Belediyeden şikâyetçi

— Baştarafı 1 inci sahifede —

ye arasında şaşkına döndüklerini ilâve etmiştir.

Bu arada Ofisin elinde bulunduğu söylenen kısmen bozulmuş buğdaylardan yüzde 60 randımanlı un çekilerek francala imalâtına tahsis edilmesi, bu suretle hem bu buğdayların zayi olmasının önlenebileceği, hem de kokunun bertaraf edilebileceği mütaleası ileri sürülmüştür.

Fırıncılar, bir kısmının Ticaret Odasına kaydedilmelerinden de şikâyet etmiş, yerlerinin burası olmadığını ileri sürmüşlerdir. Bilhassa cemiyetlerin, esnaf hayatı için en uygun teşkilât olduğu noktasında durulmuştur.

Toplantının sonunda yeni idare heyeti seçilmiştir.

200 bin lirayı kazanan talihliler

— Baştarafı 1 inci sahifede —

398881 numaralı biletin yarısına sahib bulunan talihli, Karagümrükte Kabakulak mahallesi Cami sokağında 20 numarada oturan seyyar salebci İbrahim Çobandır.

Büyük ikramiye kazanan biletin dörtte biri de Kadıköyünde Rasimpaşa mahallesinde İzzeddin sokağında 45 numarada oturan emekli öğretmenlerden Zeki Öztürk bulunuyordu. Bu zat da dün öğleden evvel Millî Piyango müdürlüğüne gelerek 50 bin lirayı almıştır.

100 bin lira kazanan İbrahim Çoban, 50 yaşlarında bir adamdır. Dün büyük bir sevinc içinde ve beraberinde akraba ve taallûkatından sekiz on kişi ile birlikte parasını almağa gelmiştir. Piyango müdürlüğü kendisine 100 bin liralık bir çek vermek istemiş, fakat İbrahim Çoban:

— Çek istemem. Bana 100 bin lirayı para olarak verin, demiştir.

Bunun üzerine bankadan para alınarak İbrahim Çobana 100 bin lira sayılmıştır. Muhtelif kıymette olan paranın sayımı bir saat sürmüş ve bunlar bir çuvala yerleştirilmiştir. Bu suretle 100 bin lirayı tamamen teslim alan İbrahim:

«— Bileti alalı 20 gün kadar oluyor. Biletime bir şey çıkacağı içime doğmuştu. Fakat bunun büyük ikramiye olacağı kat'iyyen hatırıma gelmemişti» demiştir.

Adapazarında bir tren kazası

İzmit 2 (Telefonla) — Bu sabah Adapazarından Haydarpaşaya hareket eden yolcu treni Gebzenin Çayırova mevkiine geldiği zaman İstanbul istikametinden gelmekte olan marşandizin tuğla yüklü vagonlarile çarpışmış ve marşandiz treninin iki vagonu parçalanmış, yolcu treninin lokomotifinin ön kısmı da tamamen harab olmuştur. Yolcu vagonlarının camları kırılmış ve bir kaç kişi de hafifçe yaralanmıştır. İnsanca zayiat yoktur.

Çarpışmadan sonra yollar temizlenmiş sabah saat onda İzmite gelmesi beklenen yolcu treni 14,45 te gelmiştir. Bu sırada Haydarpaşadan vak'a mahalline imdadı sıhhî gelmiştir.

Askerî vaziyet

Batı cephesindeki Alman taarruzu ve harbin uzaması

Yazan: Emekli General H. Emir Erkilet

1945 yeni yılının insanlık dünyasına getirebileceği en büyük ve en kıymetli hediye, şüphe yok ki -dünya barışı değilse bile Avrupa barışı- olacaktı. Onu her devlet ve her millet istiyor: Anglo-Saksonlar istiyor, Sovyetler istiyor, Almanlar istiyor. Uzakdoğuda harbe karışmış ve karışmamış devlet ve milletler istiyor, ezilmiş memleketler istiyor, taraflı ve tarafsız milletler istiyor. Hasılı barış istemiyen, özlemiyen, ve onu beşeriyetin tek kurtuluş müjdesi olarak bu yılbaşında beklemiyen bir millet yoktur. Çünkü bütün memleketler, her devlet ve her millet 1939 eylûlündenberi, Avrupayı kasıp kavuran; Asyada, Afrikada ve dünyanın en uzak köşelerinde bile kan, darlık, sefalet ve türlü harabiyet ve karışıklık izleri bırakarak süregelen bu harbden doymuş ve bıkmışlardır. İnsanlık şehir, kasaba, köy ve yuvalarını yeniden kurmak, yaşayışlarını düzenleyip sağlamak, tarlalarını sürmek ve fabrikalarını yeniden kurup işletmek için şüphesiz barışa muhtacdır. Demek barış isteği zarurî olduğu kadar umumidir. Böyle olduğu halde ve herkesin barışı istemesine rağmen neden barış olmuyor, öyleyse?!.

Savaşan milletler eğer yalnız barış isteseydiler, pek susadıkları ve umumun susadığı bu emele 1944 yılında nail olmaları gerekirdi. Çünkü bu yılda çok savaşılmış ve şanslar belli olmuştur. Fakat 1944 te barış olmaması, hattâ Avrupa barışını 1945 te görmemizin bile bugün şüpheli bulunması savaşanlarla yalnız barışı değil, fakat ayni zamanda son zaferi istemelerinden ileri geliyor. Evet, savaşan her devlet ve her millet muzaffer olmuş bir barış istiyor. Bunun için çalışıyor. Bunun için didiniyor. Zaferle barışı beraber elde etmek savaşan milletlerin gayesi olunca da, onların ne var, ne yok hepsini savaşa sokmak, bütün kuvvet kaynaklarını icab ettikçe sonuna kadar seferber etmek istemeleri kadar tabiî bir şey olamaz. Öyleyse harb ancak taraflardan birinin maddî ve manevî bütün savaş güc ve takatlerini tüketmesile, yani artık harbedemiyecek bir hale gelerek yere serilmesile mümkün olacaktır.

Bu tarafın Avrupada hangisi olduğu hakkında umumun düşüncesi çoktanberi belli olmuştur. Mağlûb olmağa namzed olan Almanyadır. Almanyanın harb yıldızı daha 1941 kış aylarında doğu cephesinde sarsılmış ve 942 de Stalingradla Elâlemeynde yere düşmüştü. Alman orduları o tarihlerdenberi, doğu Avrupada, şimal Afrikada, İtalyada, Atlantik cephesinde, Rumanyada, Finlandiyada, Bulgaristanda, Balkanlarda, Egede mütemadî bozuldular, mütemadi geri çekildiler. Almanya bu harbde ilk askerî muvaffakıyetsizliğe Rusyada Moskova önlerinde ve ilk mağlûbiyete gene Rusyada Stalingradla şimal Kafkasyada uğradı. Eğer Sovyet Rusya, Almanlara taarruz ederek onun ordularını Volgadan Dinyeper'e, Dinyester'e ve Tunaya sürmeseydi, Lehistan'a doğu Prusya sınırlarına dayanmasaydı, bugün de bu büyük Budapeşte savaşında büyük Alman kuvvetlerini mütemadî hırpalamasaydı Müttefikler ne Atlantik duvarını yararak Fransaya ayak basabilirler, ne Fransayı kurtararak Alman sınırına dayanırlar ne de, şimdi olduğu gibi, Alman karşı taarruzlarını kolaylıkla def'e muktedir olabilirlerdi. Fakat Sovyet Rusya da -bizzat Mareşal Stalin'in nutuklarından birinde söylediği gibi- muvaffakıyetlerinin ehemmiyetli bir kısmını Müttefiklerin ona, tank vesair her türlü harb malzemesi ve bilhassa kamyon yardımlarına borcludur.

Bir zamanlar Avrupada muzaffer olarak kendi nizamını orada korumak ve yürütmek istiyen Almanyayı, bu derece düşük ve sıkışık bir hale getiren Müttefiklerin bu muvaffakıyetlerine sebeb, yalnız manen değil, maddeten dahi elbirliğile çalışıp yardımlaşmalarıdır. Reis Roosevelt'in yeni sözleri bu harbin Müttefiklerce nasıl kazanılabileceğini, yani Almanyanın ne suretle yenileceğini, tekrar belirtmesi dolayısile çok ehemmiyetlidir:

«Son 3 sene içinde Birleşmiş milletler çok ilerlemişler ve dünyayı fethetmek gayesini güden düşmanın askerî kudretini yeter derecede kırmışlardır. Hepimiz birlikte vaziyeti değiştirmiş ve harbin ilk senelerinde yaptığımız gibi, ricat edecek yerde düşmanı yenmiş bulunduğumuz gibi onu batı Avrupada, doğu Avrupada ve Pasifikte de mağlûb etmeğe ve kovalamağa devam edeceğiz.

Birleşmiş milletler yarşının temellerini beraber atmış bulunuyoruz. Başaracağımız henüz çok şeyler vardır. Kat'î surette yenmek ve bu harbi son zaferle neticelendirmek ancak şimdi olduğu gibi birbirimize bağlı kalmakla lâzım gelen kuvveti elde edebileceğimizi ve sulhu da ancak bu suretle kazanabileceğimizi biliyoruz. İlh...»

Evet, Müttefiklerin harbi bitirmeleri ve dünyayı barışa kavuşturmaları ancak bu suretle, yani Roosevelt'in söyledikleri yapmakla mümkündür. Fakat Almanya da harbi kazanmak istiyor ve onun için harbi elinden geldiği kadar uzatmağa çalışıyor. Fakat Müttefikler birbirlerinden ayrılmadıkça onun harbi kazanmasına maddî imkân yoktur. Onun son taarruz kudretini Ardenlerde gördük, Bitsch bölgesindeki yeni taarruzun ise 7 nci Amerikan ordusunu 3 üncüye daha çok yardımdan menetmekten başka bir gayesi yoktur. Onun için Almanya askerî bakımdan yıkılmağa mahkûmdur. Fakat onun şartsız ve kayıdsız teslimden daha iyi bir barışa nail olmak ümidi kırılmamıştır ve bu tamamile kırılmadıkça o silâhları elden bırakmıyacaktır. Harb işte bunun için uzuyor.

H. E. ERKİLET

Vefat

Süvari yüzbaşısı Orhan İlter ile şehrimiz tüccarlarından Himmet Unlü'nün kayınpederi emekli yarbay ve Eyüb belediyesi veterineri

ABDULMUTTALİP DALKILIÇ

müptelâ olduğu hastalıktan kurtulamıyarak dün akşam vefat etmiştir. Cenazesi 3/1/945 günü Harbiyede Cumhuriyet caddesi Babadan ap. 5 No. lı ikametgâhından saat 15 te kaldırılarak Rumelihisarı camiinde ikindi namazını müteakib Rumelihisarındaki ailesi makberesine tevdi edilecektir. Mevlâ rahmet eyliye.

* * *

Bayan MÜNİRE VANİOĞLU

vefat etmiştir. Merhume eski Mektebi Tıbbiye ders nazırı merhum Dr. Mahmud Hakkı Paşanın eşi ve Trakya Umumî Müfettişliği Başmüşaviri Hâmid Oskay'ın kayınvalidesidir. Cenazesi bugün öğle vakti Feneryolunda İstasyon karşısında 22 numaralı köşkünden kaldırılarak namazı Kızıltoprak Zühtüpaşa caminde kılındıktan sonra Sahrayicedide götürülecektir. Kendisine Allahtan rahmet, çocuklarına ve torunlarına sabırlar ve uzun ömürlr dileriz.

* * *

Hafız Paşa torunu, Ali Rıza Paşa oğlu, İş Bankası müdürlerinden Cevad ve yarbay Sedad Selmanın biraderi

Yarbay FUAD SELMAN

kısa bir hastalığı müteakıb 31/12/944 tarihinde Ankarada vefat etmiştir. Mevlâ rahmet eyliye.

* * *

İstanbul Üniversitesi Tıb Fakültesi Eczacı mektebi tedris heyetinden Dr. Eczacı kimyager Kemal Erali'nin pederi, Bakırköy Merkez eczanesi sahibi

Emekli Binbaşı MUSTAFA ERALI

vefat etmiştir. Cenazesi, bugün Bakırköy camiinden öğle namazını müteakıb kaldırılarak Bakırköyündeki aile kabristanına defnedilecektir.

* * *

Mülga Reji idaresi eski müfettişlerinden İsmail Hakkı Beyin zevcesi ve Ticaret Vekâleti eski ihracat kontrolörlerinden Kıvameddin Bereketin kayınvalidesi Bayan

MAİL GÜLSÜM ARIKOĞLU

Hakkın rahmetine kavuşmuştur. Cenazesi bugünkü 3/1/945 çarşamba günü ikindi namazını müteakıb Teşvikiye camiinden kaldırılarak medfeni ebedisine tevdi olunacaktır.

* * *

Petrol Ofisi Fiat Müdürü Enver Ertumen ile öğretmen Nezihe Ertumen'in babası Kütahya evkaf müdürlüğünden emekli

RIZA ERTUMEN

dün akşam rahmeti rahmana kavuşmuştur.

Kadıköyünde Osmanağa camii şerifinde bugün öğle namazı kılınarak Karacaahmeddeki makberi mahsusuna defnedilecektir.

Cenabı Haktan mağfiretler temenni eyleriz.

Japonyayı istilâya hazırlık

(Baştarafı 1 inci sahifede)

ponyayı istilâya ve Çin sahillerinde üsler kurmağa hazırlanmalıdır. Hedefimiz, Japonyanın tam mağlûbiyetidir.

İngilterenin Pasifik donanması kumandanı Amiral Fraser'le yaptığım görüşmeler fevkalâde faydalı olmuştur. İngiliz donanmasının Pasifikte bulunuşu daha şimdiden tesirlerini göstermeğe başlamıştır.

Sovyetler Birliğinin de, Japonyaya karşı savaşa iştiraki çok hoşumuza gider.»

Tifüs

— Baştarafı 1 inci sahifede —

Balıkesirde 13, Bursada 11, Denizlide 12, Erzurumda 10, Edirnede 16, Hakâride 14, İstanbulda 60, İzmirde 30, Kastamonuda 14, Kocaelide 16, Konyada 11, Seyhanda 10, Sivasta 16, Zonguldakta 15 vak'a tesbit edilmiş olup diğerleri yurdun muhtelif yerlerinde dağınık bir haldedir.

8 Büyük Kalem ve 1 Üstad Fırça bir San'at Âbidesi vücude getirdiler

Büyük Aşklar

(ÂDEMDEN BUGÜNE KADAR)

YAZANLAR: (Alfabe sırasile): Burhan Felek, Halid Fahri, Hamdi Varoğlu, İsmail Habib, Nizameddin Nazif, Ömer Rıza, Reşad Ekrem, Vâ - Nû.

12 büyük ve renkli tablo: Münif Fehim

Cumartesiye Çıkıyor

Yeni Yunan hükûmeti

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Damaskinos'u haberdar etmiştir. Elas mümessilleri gündüz İngiliz başkumandanı General Scobie ile uzun uzun görüşmüşlerdir. Fakat dün gece resmen bildirildiğine göre hiç bir anlaşmaya varılmamıştır. Elasın Damaskinos'a gönderdiği muhtırada siyasî meseleler halledilir edilmez komitenin kuvvetlerine silâhı bırakmalarını emredeceği bildirilmekte idi. Bugün öğleden sonra Elasın üç mümessili General Scobie ile iki buçuk saat görüşmüştür. Mümessillerin başında sabık Ziraat Nazırı Zevgos bulunuyordu. Mümessiller Yunan dağ tugayının, jandarma ve yeni teşkil edilen millî muhafız kıt'alarının terhis edilmeleri hakkında taleberini teyid etmişlerdir. General Scobie Yunan hükûmetinin bu mesele hakkında karar vermesi lâzım geldiği cevabını vermiştir. Naibin aldığı tedbirleri murahhaslara tebliğ eden General, kendilerini askerî şartları kabul ederek iç savaşa bir kaç saat zarfında son vermelerine teşvik etmiştir. Elas mümessilleri General Scobie'nin şartlarını daha evvel kabul ettiklerini söyliyerek ısrar etmişlerse de İngiliz kumandanı Elasçıların henüz Atik'ten çekilmediklerini veya silâhlarını bırakmadıklarını söylemiştir. Elasın muhtırasına verdiği cevabda naib Damaskinos siyasî meselelerin teşekkül etmekte olan yeni hükûmet tarafından halledilmesi lâzım geldiğini bildirmiştir. Konferansın akim kalması büyük inkisara sebebiyet vermiştir.

Müttefik tebliği

Roma 2 (a.a.) — Akdeniz Müttefik umumî karargâhının tebliği:

Yunanistanda son 24 saat içinde ehemmiyetli hiç bir değişiklik olmamıştır.

Pire çevresinde limanın şimal batısında bulunan kesimin temizlenmesi devam etmektedir.

Millî muhafız kıt'ası için asker kaydı Atina ve Pire çevrelerinde memnuniyet verici bir tarzda devam etmektedir.

Üçler konferansı

Washington 2 (a.a.) — Reis Roosevelt, siyasî partiler şefleri toplantısında pek yakında Mr. Churchill ve Mareşal Stalin ile buluşacağını söylemiştir.

Polonya meselesi

(Baştarafı 1 inci sahifede)

kabinesi, Lublin komitesinin muvakkat Polonya hükûmeti ilân edilmesi üzerine hasıl olan durumu tetkik etmek üzere bugün toplanacaktr.

Londra mahfillerine göre, eski Başvekil M. Mikolaczyk'in reisliğinde çiftçi partisi o kadar kuvvetlidir ki Polonya meselesinin hallinde en büyük âmil gene bu parti olacaktır. M. Mikolaczyk Londrada bulunan şimdiki Polonya kabinesine tamamen muhalif olduğunu bildirmiştir. Diğer taraftan Lublin komitesi, eski Başvekili komite ile işbirliğine davet etmiştir. Eğer M. Mikolaczyk bunu kabul ederse komitenin bugünkü mahiyeti tamamen değişir. Fakat eski Başvekil bu teklifi şu âna kadar reddetmiştir.

Sanıldığına göre bu meselede son söz Stalinindir. Eğer üç büyük Müttefik şef bir anlaşmıya varacak olurlarsa çiftçi partisinin Lublindeki hükûmete iştirak etmesi muhtemeldir. Bu itibarla Rusyanın, Lublin komitesini hükûmet olarak tanımak için biraz beklemesi mümkündür.

Suriyenin istiklâli

— Baştarafı 1 inci sahifede —

General Catroux tarafından 22/12/1943 te imzalanan anlaşmaya istinad etmektedir. Bu anlaşma neticesi, Fransa Suriyedeki bütün imtiyaz ve salâhiyetlerini Suriyeye vermiştir. Şimdi Suriye hükûmeti bu hak ve salâhiyetleri kullanmaktadır ve kendisini tamamile müstakil addetmektedir.

Şimdiki harb yalnız hüsnüniyet ve karşılıklı anlayışın diğer memleketlerin dostluğunu temin edeceğini ispat etmiştir.

Müstakil Makedonya

— Baştarafı 1 inci sahifede —

tır. Bu meclis Stalin, Churchill, Roosevelt ve Tito'yu Makedonyanın fahri reisliğine seçmiştir.

Rusyanın, Birleşik Amerikanın, İngilterenin ve Bulgaristanın mümessilleri bu toplantıda hazır bulunmuşlardır.

Yarın Akşam ELHAMRA Sinemasında

REPUBLİC PİCTURE Şirketinin 944 filmlerinden

YAZ ÇİÇEKLERİ

(Hi Neighbor)

Holivudun en meşhur radyo ve sinema yıldızlarile

Jean PARKER - John ARCHER - Lulubelle and SCOTTY - Bill SHİRLEY

Mevsimin en güzel Müzik... Aşk ve eğlence filmi.

İlâveten: HARB JURNALI

Yazan: Warwick Deeping — 55 — Çeviren: Hamdi Varoğlu

Lus, uzaklara bakıyordu.

— Eğer, heyecanlı havadisler veren gazetede, yolculuğumuzun neticesine dair bir yazı okursanız, işin bozulduğunu anlarsınız. Hiç bir şey işitmiyecek olursanız, iyi bittiğini anlamış olursunuz. Avdetimde tafsilât veririm.

— Doğrudan doğruya haber almayı tercih ederdim.

— Peki, size Bruj'dan kart yollarız.

Mösyö Temperley piposunu boşalttı.

— Hepsi fevkalâde, dedi. Talihiniz açık olsun!

Saat yediye doğru tekrar yola çıkmış bulunuyorlardı. Manzaraya, Vrekin isimli, acayib ve kasvetli bir tepe hâkimdi. Tepenin bu kasvetli görünüşünü, kalın ve kara, alçalmış bulutların, sökmeğe başlıyan şafak ortasındaki manzarasını andırıyordu. Mösyö Temperley, bu tepeyi, bir şehrin mahvına şahid olan mağmum bir ehrama benzetti.

— Ne acayib dağ, dedi.

Raşel sordu:

— Acaba, sahiden, benim gördüğüm kadar siyah mı, yoksa gözlüğümden dolayı mı öyle görüyorum?

Lus, tepenin manzarasından ziyade, yolun vaziyetile alâkadardı.

— Ben yanından ne zaman geçsem, hep böyle somurtkan görürüm.

Mösyö Temperley'in ineceği otelin önünde durdular. O, arabadan indi.

— Allaha ısmarladık, evlâdım, dedi. Talihiniz açık olsun, bahtiyar olun.

Raşel, pencereden eğildi, onu kucakladı.

— O bahtiyar günleri size borçlu olacağız.

— Ne âlâ.

Lus, iki elinde iki çanta, Mösyö Temperley'i otele kadar götürdü.

— Lus, hâlâ süt kabını taşıyormuşsunuz gibi oluyor, değil mi?

— Size neler borçlu olduğumu hangi kelimelerle ifade edeceğimi bilemiyorum.

— Aşk ve merhamet, dünyanın en mühim iki şeyidir, azizim Lus.

— Eğer son maceramız cılk çıkarsa, sizi bu işten sıyırmakta çok güçlük çekeceğim.

— Zerre kadar endişem yok, Lus, Acaba otelde boş oda var mı?

— Bir bakayım.

— Hayır, Lus. Siz durun, ben bakarım. Eşyayı burada bırakıs. Allah yardımcınız olsun, haydi selâmetle gidin.

Lus, ihtiyrın gözlerinin ta içine derin derin baktı, sonra aheste adımlarla otomobile doğru yürüdü. Onun şöyle bir sözünü hatırlıyordu: «İnsan, kırk yaşındayken, verebileceğini tamamen vermelidir; çünkü, yetmiş üçünde, knaatlerini ve vasıflarını muhafaza etmek ihtirası, saçları gibi seyrekleşir.»

— Yirmi birinci kısım —

Gal eyaletinde, korunun yakınında, yüksek bir çayırlıkta konaklamışlardı. İki duvar arasına sıkışmış dar bir patika, büyük yolla birleşiyordu. Çok nefis bir yerdi, bulutların yaladığı yalçın bir tepenin eteğindeydi. Uzakta, şimale doğru, denizin soluk mavi ufku gözüküyordu. Otomobil, seyyar ev ve çadır, biraz çukur da, mütecessis gözlerin göremiyeceği bir yerde duruyordu. Çiftçiler, korunun öte tarafında, abus yüzlü eski bir evde oturuyorlardı. İyi insanlardı, koyun sürüleri vardı. Çiftçi, kırçıl bir adamdı. Karısı, kızıl saçlı, teklifsiz bir kadındı. İki küçük kızları vardı, Lus, süt ve yumurta almağa geldiği zaman, şıldır şıldır yüzüne bakıyorlardı.

Lus, yiyecek tedarik etmek üzere, saat üç sularında çiftliğe uğramıştı. Yanına, çocuklara vermek için bozuk para almıştı.

Çiftliğe doğru inerken, her şeyin yola girdiği, tehlikenin zail olduğu intibaını taşıyordu. Raşelle kendi şahsiyetinin, geçirdikleri çetin tecrübelerden sonra, biribirine karıştığını anlıyordu. İkisi biribirini çok iyi anlıyordu. Raşel, korkunun karaltılarile dolu vadiden, güneşli bir tepeye yükseliyordu, her türlü endişe ve ıstırab orada sona erecekti.

Raşel, bulaşık bezlerini, rastgele gerdiği bir ipe asmıştı. Yoldan bakınca, rüzgârla sallanan cevizler gözüküyordu. Genç kadın çay suyunu ateşe koymuş, kendisi de bir mindere oturmuş, suyun kaynamasını beklemeğe başlamıştı ki, birdenbire, karşısında bir adam gördü. Haydud şapkalı, iblis suratlı bir adamdı. Uzaktan, ipe gerili bezleri görmüş, bir vurgun ümidile etrafı kolaçan etmeğe karar vermiş bir serseri idi. Kırk yaşlarında kadar iri yarı, gayet çirkin yüzlü, kırmızı burunlu, delici gözleri hain bakışlı idi. Ağzının biçimi insanı korkutuyordu. İhtiyar bir ağaç gövdesinde sürmüş iri bir mantara benziyen, sarkık bir dudağı vardı. Saçı sakalı karmakarışıktı. Sol omuzunda bir torba, sağ elinde de, bir fındık değneği taşıyordu.

Raşel, donup kalmış, ona bakıyordu. Serseri, ta yakınına kadar geldi, seyyar evin önünde durdu.

— Burada, yiyecek bir şey bulunur mu?

Raşel, istediğini verirse, serseriyi yumuşatacağını sandı.

— Karnınız aç mı?

— Ha şunu bileydiniz.

Sofra bezinin üstünde bir çörek duruyordu. İri bir parça kesmek için eğildiği sırada, serseri de, hain bakışlı gözlerile etrafı araştırıyordu. Epey kazançlı iş yapması imkânı vardı.

Raşel, çörek tabağı elinde adama doğru yaklaşırken, o, birdenbire:

— Bana bakın, dedi, ayakkabı verin bana.

(Arkası var)

RADYO

Bugünkü Program

7,28 Program	18,45 Şarkılar
7,30 Jimnastik	19,00 Haberler
7,40 Haberler	19,20 Geçmiş gün
7,55 Müzik (Pl.)	19,25 Dans orkes.
★	19,45 Serbest saat
12,29 Program	20,00 Salon orkes.
12,30 Şarkılar	20,15 Rad. Gazetesi
12,45 Haberler	20,45 Yurd sesleri
13,00 Salon orkes.	21,05 Bando
★	21,50 Müzik (Pl.)
17,58 Program	22,10 Müzik: Sonat
18,00 Fasıl	22,45 Haberler
18,30 Ziraat saati	23,00 Kapanış

BULMACA

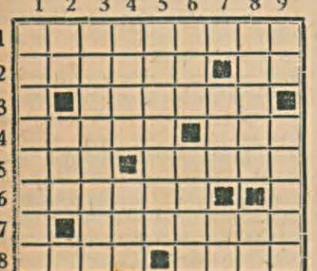

Soldan sağa:

1 — Eğlenceli vakit geçirmek. 2 — Muntazam bir esasa uydurulmuş, nota. 3 — Ya senede bir yemeli yahud da tarlasından geçmeli. 4 — Bir müddet evvel ölen Amerikalı devlet adamı, divan edebiyatında «daha iyi» manasına kullanılırdı. 5 — Yaka silkme için kullanılan tabirlerden birinin yarısı, hafifçe aptal. 6 — Bir şeyin kötü taraflarını gösterip düzeltilmesini isteme. 7 — Yasak şekline sokma. 8 — Rahatsız etme, bir Musevi adı. 9 — Zerolunan.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Sıkıntı verici. 2 — Seslenme için kullanılır, bir edat, bir harfin okunuşu. 3 — İhtiyarlık devresine girmek. 4 — Giydiklerimizden, ah ne inadcıdır bu mahlûk. 5 — Bazı milli piyango çekilişlerindeki birinci ikramiye miktarı. 6 — Orgü aletlerinden, namuslu borçlunun yaptığı hareketlerden. 7 — Göz (eski terim), ölçülerden. 8 — Tersi şubatta düşenlerdendir, bir soru takısı. 9 — «Baş» ın beşte ikisi, tıraşçının daniskası.

Evvelki bulmacamızın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	M	O	S	T	R	A	L	İ	K
2	A	D	İ	A	İ	L	E	■	R
3	S	A	N	M	A	K	■	D	O
4	L	A	D	■	Y	O	R	A	N
5	A	R	■	G	E	L	İ	N	■
6	H	A	S	E	T	■	S	I	R
7	A	M	A	Ç	■	K	A	Ş	E
8	T	A	L	İ	B	O	L	A	N
9	■	K	A	T	E	D	E	N	■

BORSA

İstanbul Borsasının 2/1/1945 fiatları

	Kapanış
Londra — 1 Sterlin	5,22
New-York — 100 Dolar	130,50
Cenevre — 100 İsviçre Fr.	30,3255
Madrid — 100 Pezeta	12,89
Stockholm — 100 İsveç Kr.	31,1325

ESHAM VE TAHVİLAT

	Muameleli	Muameleiz
1933 %5 Ergani	—,—	25,25
1938 %5 İkramiyeli	—,—	23,20
%5 Milli Müdafaa	—,—	22,35
%7 Milli Müdafaa I	—,—	19,95
%7 Milli Müdafaa II	—,—	20,30
Sivas - Erzurum 1	—,—	21,05
Sivas - Erzurum 2-7	—,—	19,90
1941 Demiryolu 1	—,—	19,50
1941 Demiryolu 2	—,—	20,55
1941 Demiryolu 3	—,—	12,85
Anadolu D. Yolu %60	—,—	20,20
Anadolu tahvili I-II	—,—	60,—
Anadolu M. Sen.	—,—	48,50
Merkez Bankası	—,—	161,50
T. İş Bankası nama	—,—	14,50
T. İş Bankası Ham.	—,—	15,25
Aslan Çimento	—,—	10,20
Şark Değirmencilik	—,—	5,20
İttihad değirmencilik	—,—	33,50

BORSA HARİCİ ALTIN FİATI

	Evvelki	Dünkü
Reşadiye	36,00	36,10
Külçe	5,19	5,19
Gulden	33,05	33,15

İstanbul Belediyesi
ŞEHİR TİYATROLARI
BU AKŞAM
Saat 20,30 da
DRAM KISMI
YAYLA KARTALI
Telefon: 42157

KOMEDİ KISMI
BEN DEĞİLİM
Telefon: 40409
PAZAR günleri 15,30 da MATİNE
Cumartesi ve Çarşamba günleri 14 te
ÇOCUK TİYATROSU

SES TİYATROSU
OPERETİ
Cumartesi ve pazar matine 15,30 da
Çarşamba tenzilâtlı matine 15,30 da
Her akşam 20,30 da
TATLI - SERT
3 saat neş'e, eğlence
Operet 3 perde. Telefon: 49369.

Zayi — 941/942 ders yılı sonunda Bursa 2 nci orta okulundan almış olduğum şahadetnamemi zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. Nihad Ergüven

Sahib ve Başmuharriri
Yunus Nadi ABALIOĞLU
Umumi neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü: HİKMET MÜNİF ÜLGEN
Cumhuriyet Matbaası

GRİPİN

Baş, diş, nezle, grip, romatizma

Nevralji, Kırıklık ve Bütün ağrılarınızı derhal keser

İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

Taklidlerinden sakınınız. Her yerde ısrarla GRİPİN isteyiniz.

Maliyet ve Ambar Şefleri ile Muhasebe ve Ambar Memurları Alınacak

İktısadî devlet teşekkülleri müessesesi fabrikalarından birinde istihdam edilmek üzere imtihanla maliyet, ambar şeflerile muhasebe, ambar memurları alınacaktır. Bunlardan, evvelce fabrikalarda çalışmış olanlar tercih edilecektir. İmtihanda muvaffak olanlara ehliyetleri derecesine göre 120 ilâ 210 lira arasında aylık ücret verilecektir.

Taliblerin mufassal tercümei hallerini ve adrslerini bildiren bir dilekçe ile en geç 5 ikincikânun 1945 tarihine kadar İstanbulda Galata, Karamustafa sokak Kefeli Mesruriye han birinci kat Zonguldak Vapurculuk ve Kömürcülük Türk Limited Şirketine müracaat etmeleri ilân olunur. (18095)

Proje müsabakası

Ankara Valiliğinden:

Haymana kazasında yapılacak otel Termal, halk hamamı ve hususî binalar projeleri yüksek mühendis, yüksek mimar ve muadili, yabancı memleketlerdeki mekteblerden mezun Türk vatandaşları arasında müsabakaya konulmuştur.

Müsabaka müddeti dört aydır. Bu müddet 15/5/1945 tarihinde sona erecektir. Projeler o gün saat 15 e kadar makbuz mukabilinde Nafıa Müdürlüğüne teslim edilecektir. Posta ile gönderilecek projelerin ayni gün saat 15 e kadar postaya teslim edilmesi ve posta makbuzunun ayni zamanda Nafıa Müdürlüğüne gönderilmesi şarttır.

Vilâyetçe intihab edilecek jüri tarafından tetkik olunacak projeler arasında, birinci, ikinci ve üçüncü mükâfatı kazanacak üç proje ile ayrıca derece verilmek üzere iki proje daha ayrılacaktır.

Birinci mükâfat	4000	lira
İkinci »	3000	»
Üçüncü »	2000	»

ve dereceler beşer yüz liradır.

İsteklilerin yukarıda zikredilen evsafı haiz olanlar Vilâyete bir istida ile müracaat ederek müsabaka şartnamesini bedelsiz olarak alabilirler. (17905)

Şebinkarahisar Devlet Orman İşletmesi Revir Âmirliğinden:

Çam ve köknar tomruğu satış ilânı

1 — Revirimizin Koyulhisar bölgesi merkez deposunda istifte mevcud 66 aded muadili 23,813 metre küp çam ve 140 aded muadili 53,944 metre küp köknar tomruğu açık arttırma suretile satılacaktır.

2 — Açık arttırma 15/1/945 tarihine musadif pazartesi günü saat 15 te Şebinkarahisar Revir merkezinde yapılacaktır.

3 — Çamın metre küpü satış bedeli 66 lira, köknarın 64,5 liradır.

4 — Muvakkat teminat 378 lira 82 kuruştur.

5 — Şartnameler Ankarada Orman Umum Müdürlüğünde, Istanbulda Orman Müdürlüğünde, Şebinkarahisar, Giresun, Zara, Niksar Revir Âmirliklerinde, Mes'udiye, Koyulhisar, Suşehri, Alucra Orman Bölge Şefliklerinde görülebilir.

6 — Isteklilerin muayyen gün ve saatte Komisyona müracaatleri. (17939)

Malatya Valiliğinden:

1 — Eksiltmeye konulan iş: Malatya memleket hastanesinde yapılacak inşaat.

2 — Bu işe aid evrak.
A — Keşif hulâsa cetveli,
B — Metraj,
C — Silsilei fiat cedveli,
Ç — Hususî, fennî şartname,
D — Mukavele projesi,
E — Eksiltme şartnamesi,
F — Bayındırlık işleri genel şartnamesi.

3 — Yapılacak işinkeşifbedeli 15000 lira olup 944 yılı bütçesinden ödenecektir.

4 — Muvakkat teminat: 1125 liradır.

5 — Eksiltme Malatyada hükûmet konağında Vilâyet Daimî Encümeni salonunda 15/1/945 tarihine raslıyan pazartesi günü saat 16 da yapılacaktır.

6 — Bu inşaat kapalı zarf usulile ve sabit fiat esası üzerinden 2490 sayılı kanun ahkâmına göre eksiltmeye konulmuştur.

7 — Isteklilerin ihaleden üç gün evvel Malatya Nafıa Müdürlüğünden ehliyet vesikası almaları ve ayrıca 944 yılına aid ticaret vesikası ibraz etmeleri lâzımdır.

8 — Teklif mektublarının 2490 sayılı kanun hükümleri dairesinde hazırlanarak ihaleden bir saat evvel Daimî Encümen Reisliğine makbuz mukabilinde verilmesi meşruttur.

9 — Postada vuku bulan gecikmelerden dolayı mazeret ve mes'uliyet kabul edilmiyecektir.

10 — Tafsilât almak istiyenlerin Malatya Nafıa Müdürlüğüne müracaatleri ilân olunur. (18057)

Devlet Orman İşletmesi Biga Revir Âmirliğinden:

Satılık 99.900 M3 meşe ve kayın tomruğu

1 — Revirimize bağlı Gönen kazasının Taban bölgesinin Muradlar deposunda mevcud 7,159 M 3 meşe ve 92,741 M.3. kayın tomruğu açık arttırma suretile satılığa çıkarılmıştır.

2 — Beher metre mikâbının muhammen bedeli «meşe 75, kayın 65» liradır.

3 — Arttırma 15/1/945 tarihine raslıyan pazartesi günü saat 15 te Gönen Orman bölge kâtibliği binasında yapılacaktır.

4 — Muvakkat teminatı meşe (40) lira (27) kuruş ve kayın (452) lira (42) kuruştur.

5 — Şartname Orman Umum müdürlüğünde, Balıkesir, Bayramiç, İstanbul, İzmir, Biga revir âmirliği ile Taban bölge şefliği ve Gönen orman bölge kâtibliğinde görülebilir.

Isteklilerin muayyen gün ve saatte Gönen Orman Bölge Kâtibliği binasında satış komisyonuna müracaatleri. (18161)

Samsun Verem Mücadele Cemiyeti Reisliğinden:

Cemiyetimizin Samsunda açmış olduğu Verem Mücadele dispanserinin mütehassıs tabibliği münhaldir. Bu vazifeye talib olan dahiliye mütehassısı bir tabibin şartları anlamak üzere İstanbul Verem Mücadele Cemiyeti Reisliğine veyahud Samsun Verem Mücadele Cemiyeti Reisliğine bizzat veya yazı ile müracaat etmesi ilân olunur. (17764)

Zonguldak Daimî Encümeninden:

1 — Zonguldak Vilâyeti içinde Devrek - Tefen yolunun 0×000 — 19×600 üncü kilometreleri arasında yapılacak (685000) lira keşif bedelli imalâtı sınaiyeli şose inşaatı 4/1/1945 tarihinden itibaren on beş gün müddetle kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltmesi 19 ikincikânun 1945 cuma günü öğleden sonra 16 da Zonguldakta Vilâyet Daimî Encümeninde yapılacaktır.

3 — Eksiltme şartnamesi ve buna müteferri evrak Encümen kaleminde görülebileceği gibi 34 lira 25 kuruş mukabilinde Nafıa Müdürlüğünden alınabilir.

4 — Muvakkat teminat (31150) liradır.

5 — İşin bedeli istihkak raporuna müsteniden Hususî İdare 944 ve 945 yılları bütçelerinden verilecektir.

6 — Eksiltmeye girmek istiyenlerin şimdiye kadar bir kalemde 500,000 liralık bu gibi belge ile ihale gününden en az üç gün evvel Zonguldak Vilâyetine müracaat ederek Vilâyet makamından alınmış müteahhidlik ehliyet vesikasile Ticaret Odasından bu yıl için alınmış vesika ve muvakkat teminatlarını Hususî İdare veznesine yatırıldığına dair makbuz veya banka mektubunu muhtevi ve 2490 sayılı kanunun 32 nci maddesindeki tarifata uygun hazırlanmış kapalı zarfların ihale saatinden bir saat evvel makbuz mukabilinde Encümen Riyasetine verilmiş olması ve posta ile gönderilecek zarfların gecikmesinden dolayı mazeretin kabul edilmiyeceği ilân olunur. (3)

İstanbul Millî Korunma Müddeiumumiliğinden ilâm 944/1904:

Faturasız mal satmak suretile Millî Korunma kanununa muhalefetten suçlu Meyva Hali No. 52 kabzımal Mustafa oğlu 324 doğumlu Mustafa Arsan hakkında 3005 sayılı kanuna tevfikan İstanbul (4) No. lı Millî Korunma mahkemesinde yapılan duruşma sonunda: Suçlunun sabit görülen fiilinden dolayı hareketine uyan Millî Korunma kanununun muaddel 31/4, 59/5 ve 63 üncü maddelerine tevfikan 100 lira ağır para cezasile tecziyesine 14 gün müddetle ticarethanesinin kapatılmasına ve bu müddet zarfında ticaretten men'ine ve hükmün kat'ileştiğinde Cumhuriyet gazetesinde neşrine dair mezkûr mahkemeden verilen 30/11/944 tarih ve 944/16 sayılı karar kat'ileşmekle ilân olunur. (8)

Devlet Orman İşletmesi Bayramiç Revir Âmirliğinden:

1 — İşletmemizin Baharlar bölgesi Kocakaya Devlet ormanından 1,5-2,5 kilometre mesafede 20,000 kental meşe odunu Kızılyar ara deposuna nakil ve istif işi, teslim etmek şartile temmuz 1945 sonuna kadar yapılmak şartile bu iş açık eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 — Açık eksiltme 8/1/945 tarihine raslıyan pazartesi saat 14 te Bayramiç revir âmirliği binasında toplanacak komisyon huzurunda yapılacaktır.

3 — Kocakaya ormanından kesim ve nakil Kızılyar ara deposuna teslim şartile beher kentali 100 kuruştur.

4 — Teminat akçesi %7,5 hesabile 1500 liradır.

5 — Bu işe aid eksiltme şartnamesi Ankara Orman Umum müdürlüğünde, Biga revir âmirliğinde ve Baharlar bölge şefliğinde ve revirimizde görülebilir.

6 — Isteklilerin ihale gününde teminat akçelerile birlikte revir âmirliğine müracaatleri lüzumu ilân olunur. (18157)

SATILIYOR

Yarın saat 13,30 da Sandal Bedesteninde gayet kıymetli mavun ağacından yirmi sekiz kişilik açılır kapanır bir masa, Avrupa mamulâtı koltuk ve sandalyeler, Arabesk paravana, bahçe şemsiyeleri, masalar, somyeler, muşambalar, Pariste dikilmiş ve hiç giyilmemiş jaket atay ve çay elbisesi, İngiliz kumaşından subay elbisesi vesaire satılacaktır.

FIRSATI KAÇIRMAYIN.

Çam - Köknar mamul kereste satışı ilânı

Şebinkarahisar Devlet Orman İşletmesi Revir Âmirliğinden:

1 — Revirimiz Koyulhisar bölgesi merkez deposunda istifte mevcud 7053 aded muadili 282,695 metre küp çam ve 1336 aded muadili 67,390 metre küp köknar mamul kereste açık arttırma suretile satılacaktır.

2 — Açık arttırma 15/1/945 tarihine musadif pazartesi günü saat 15 te Şebinkarahisar Revir merkezinde yapılacaktır.

3 — Çamın beher metre küp satış bedeli 120 lira, köknarın 117,5 liradır.

4 — Muvakkat teminat 3198 lira 14 kuruştur.

5 — Şartnameler Ankarada Orman Umum Müdürlüğünde, Istanbulda Orman Müdürlüğünde, Şebinkarahisar, Giresun, Zara, Niksar Revir Âmirliklerinde, Mes'udiye, Koyulhisar, Suşehri, Alucra Orman Bölge Şefliklerinde görülebilir.

6 — Isteklilerin muayyen gün ve saatte Komisyona müracaatleri. (17938)

İstanbul İnhisarlar Başmüdürlüğünden:

Kahve ve Çayhane İşletme Esnafile Kahve, Çay Bayilerine

1 — Kahve ve çayhane işleten esnaf ikincikânun 945 ayına aid kahve, çay istihkaklarını evvelki aylarda olduğu gibi en yakın Inhisarlar deposuna müracaatle alacakları fişler mukabilinde diledikleri kahve, çay bayilerinden temin ve tedarik edebileceklerdir.

Her fiş ancak aid olduğu ay için muteberdir.

2 — Fişler ikiye taksim edilebilecek şekilde ihzar edilmiş olduğundan esnaf istihkakını ayni ay içinde olmak şartile iki seferde alabilecektir.

3 — Kahve ve çayhane işleten esnafın sınıflarını tayin eden renklerle bu sınıflar için tahsis edilmiş olan kahve, çay miktarı aşağıda gösterilmiştir.

Rengi	Sınıfı	Kahve kilo	Çay kilo
Kırmızı	I	25.—	0.800
Sarı	II	20.—	0.600
Mavi	III ve diğer sınıflar	15.—	0.400

4 — Kahve, çay bayileri toplıyacakları fişleri ekmek karneleri kuponlarında olduğu gibi kartonlara yapıştırıp müteakib ayın ilk üç günü içinde Başmüdürlüğümüze teslim ederek hesablarını kapatacaklardır. (18150)

Devlet Orman İşletmesi Karabük Revir Âmirliğinden:

1 — Ovacuma bölgesinin Helkeme ormanlarında mevcud damgalı ve numaralı 1433 adede denk tahminen 8210 metre mikâb köknar ve kayın ağaçlarının dipten kesimi, tomruklama, dallardan temizleme, kabuk soyma, kalın tarafındaki başı çevirme ve tahminen ormana 2-5 kilometre mesafedeki orman rampalarına nakil ve istif işi açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme 10/1/945 tarihine raslıyan çarşamba günü saat 15 te revir binasında komisyon huzurunda yapılacaktır.

3 — Muhammen bedel metre küpü (8) liradır.

4 — % 7,5 hesabile muvakkat teminat 4926 liradır.

5 — Bu işe aid şartname Ankarada Orman Umum müdürlüğü ve Bartın revir âmirliğinde görülebilir.

6 — Isteklilerin teminatlarile birlikte belirli gün ve saatte komisyona müracaatleri (18197)

Eskişehir Belediyesinden:

Bağlar caddesile Kolordu meydanlığı ve işbu meydanla Kolordu meydanlığı arasındaki kaldırımların tamir ve ıslah işi kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

1 — Yapılacak bu işin tahmin edilen keşif bedeli 16465 lira ve muvakkat teminatı 1240 liradır.

2 — Eksiltme müddeti 5/1/945 tarihinden 26/1/945 tarihine kadar 22 gündür.

3 — İhale 26 ikincikânun 945 tarihine müsadif cuma günü saat 15 te Eskişehir Belediye dairesinde Encümen huzurunda yapılacaktır.

Taliblerin teklif zarflarını ihale saatinden en aşağı bir saat evvel Encümen Reisine vermeleri ve teklif zarflarına teminat makbuz veya mektublarile birlikte Ticaret Odasına kayıdlı olduğuna, yol ve kaldırım işi yaptığına dair olan vesikalar koymaları lâzımdır.

4 — Keşifname ve şartname suretleri bir lira bedelle Belediye muhasebesinden ve mühendisliğinden alınır. (18115)

Pancur şeridi alınacak

Devlet Demiryolları Haydarpaşa Satınalma Komisyonundan:

1 — Nümunesi komisyonda mevcud (1000) bin metre pancur şeridi açık eksiltme ile satın alınacaktır.

2 — Muhammen bedeli (950) dokuz yüz elli lira olup muvakkat teminatı (71) yetmiş bir lira (25) yirmi beş kuruştur.

3 — Buna aid şartname komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır.

4 — Eksiltme (17 ikincikânun 1945) çarşamba günü saat (15) on beşte Haydarpaşa gar binası dahilindeki Haydarpaşa Satınalma Komisyonunda yapılacağından arzu edenlerin vaktinde komisyonda hazır bulunmaları. (18213)

DEVA

Kaşeleri, BAŞ, DİŞ, NEZLE, GRİP, ROMATİZMA

ve BÜTÜN AĞRILARI DERHAL KESER İCABINDA 3 KAŞE ALINABİLİR.

Davet

Akçakoca Şehir Kulübü Başkanlığından:

Akçakoca Şehir kulübünün mutad toplantısı 7 sonkânun 945 cumartesi günü Akçakoca Kızlarağası çarşısındaki kulüb binasında saat 15 te yapılacaktır. Sayın azaların teşrifleri rica olunur.

Zayi — Maaş tatbik mühürümü kaybettim. Yenisini yaptıracağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Ahmed Hamdi Uluç

Tashih

Gazetemizin 1/1/945 tarih ve 7315 No. lı nüshasının 5 inci sahife ve birinci sütununda İstanbul Emniyet Sandığına aid adresleri meçhul mücevher borçlarına yapılan ilyabi ihbarname ilânında 14110 hesab No. lı borçlu Saadet Sakarya'nın borçlandığı tarih 20/8/944 olarak yazılmıştır.

Doğrusu 20/2/943 tür. Mezkûr ilân bu suertle tashih olunur. (58)

Zayi — Çatalca orta okulundan aldığım tasdiknamemi kaybettim. Yenisini çıkaracağımdan zayiin hükmü yoktur. 222 Sedad Bora

Satılık Çam Kerestesi

Devlet Orman İşletmesi Eğridir Revir Âmirliğinden:

Cinsi	İstif No.sı	Adedi	M3	D3	Beher M3 muhammen bedeli Lira	Muvakkat teminat Lira	Bulunduğu yer
«Çam kereste»	1	3328	367	808	118	3225	Eğridir istasyon son depoda
» »	2	3301	356	232	118	3153	»
» »	3	602	79	117	118	700	»
» »	4	698	144	125	118	1276	»
» »	5	422	86	732	118	768	»
» »	6	265	45	288	118	401	»
» »	7	70	16	454	118	146	»
		8684	1095	756		9669	

1 — Eğridir istasyonunda istifte mevcud cins, miktar, muhammen bedeli ile muvakkat teminat miktarı yukarıda yazılı çam keresteleri ayrı ayrı parti halinde açık arttırma ile satışa çıkarılmıştır.

2 — Arttırma 10/1/945 tarihine raslıyan çarşamba günü saat 15 te Eğridir Revir Âmirliğinde toplanacak olan komisyon huzurunda yapılacaktır.

3 — Bu satışa aid şartname Ankara Orman Umum Müdürlüğü ile Istanbul, Izmir Çevirge Müdürlüklerinde ve Burdur, Antalya, Denizli Revir Âmirliklerinde, Konya Orman Kâtibliğinde görülebilir.

4 — Isteklilerin teminatlarını revir veznesine yatırarak belli gün ve saatte komisyonda hazır bulunmaları ilân olunur. (18045)

İstanbul Tıb Fakültesinden:

Eczacı ve Dişçi mektebleri için 75 er lira ücretli birer teknisyenlik kadrosu boştur. Arzu edenlerin bonservislerile ikincikânunun on beşine kadar Tıb Fakültesi Dekanlığına müracâat etmeleri. (26)

Zonguldak Nafıa Müdürlüğünden:

Zonguldak Vilâyetinin Çaycuma kazası merkezinde yapılacak «10340» lira «92» kuruş keşif bedelli hükûmet binası tamir işi 22/12/944 tarihinden itibaren kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltmesi 22/1/1945 pazartesi günü saat 16 da Nafıa Müdürlüğü odasında toplanacak Komisyonda yapılacaktır. Eksiltmeye müteallik evrak Nafıa kaleminde görülebilir. Muvakkat teminat 776 liradır. Işin bedeli Çaycuma kazası Malsandığından verilecektir.

Eksiltmeye girmek istiyenlerin ihale gününden en az üç gün evvel Vilâyet makamına müracaatle alacakları müteahhidlik ehliyet vesikası ve Ticaret Odasından bu yıl içinde alınmış vesika ve muvakkat teminat mektub veya makbuzile birlikte teklif mektublarını ihtiva eden kapalı zarflarını mezkûr günde ihale saatinden bir saat evveline kadar makbuz mukabilinde Komisyon Reisliğine vermeleri ilân olunur. (17942)

Devlet Orman İşletmesi Cide Revir Âmirliğinden:

Yapılacak iş	:	Kesme, tomrukama, taşıma ve istif işi
Mahal ve mevkii	:	Yazıtepe ormanı, 65 numaralı havzada
Miktar ve cinsi	:	600 metre küp köknar
Muhammen bedeli	:	9 lira 50 kuruş
Ilk teminatı	:	428 lira
Müddeti	:	225 gün
Ihale şekli	:	Açık eksiltme
Ihale tarihi	:	10/1/945 çarşamba
Ihale yeri	:	Cide Revir Âmirliğince

1 — Yukarıda cinsi yazılı 600 metre küp köknar tomruğunun kesim, nakil ve istif işi,

2 — Buna aid şartname Ankara Orman Işletmesi Umum Müdürlüğünde Kastamonu, Küre, Bartın Revir Âmirliklerinde, Daday Bölge Şefliğile revirimizde görülebilir.

3 — Taliblerin ihale gününde evrakı müsbite ve ilk teminatlarile komisyona müracaatleri. (18088)

Devlet Orman İşletmesi Cide Revir Âmirliğinden:

Yapılacak iş	:	Kesme, tomruklama, taşıma ve istif
Mahal ve mevkii	:	Kızılcasu bölgesinin Kokurdan Yaylabaşı 65 numaralı havzada
Miktar ve cinsi	:	500 metre küp çam
Muhammen bedeli	:	12 lira 50 kuruş
Ilk teminatı	:	469 lira
Müddeti	:	225 gün
Ihale şekli	:	Açık eksiltme
Ihale tarihi	:	8/1/945
Ihale yeri	:	Cide Revir Âmirliğinde

1 — Yukarıda cinsi yazılı 500 metre küp tomruğun kesme, nakil ve istif işi.

2 — Buna aid şartname Ankarada Orman İşletmeleri Umum Müdürlüğü, Bartın, Kastamonu, Küre Revir Âmirlikleri, Daday Bölge Şefliğile revirimizde görülebilir.

3 — Taliblerin ihale gününde evrakı müsbite ve ilk teminatlarile komisyona müracaatleri. (18087)

Devlet Orman İşletmesi Araç Revir Âmirliğinden:

1 — Araç Devlet Orman İşletmesi Daday bölgesinin Kayıkçı ormanı emvalinden olup Akpınar son deposunda Daday şosesi üzerinde Dadaya üç kilometre mesafede bulunan Akpınar son deposunda 1, 2, 3, 4 numaralı istifte mevcud 847 aded muadili 471 metre 785 desimetre küp çam tomruğu açık arttırma suretile satışa çıkarılmıştır.

2 — Beher metre küpün muhammen bedeli 51 lira 48 kuruştur.

3 — Arttırma 15/1/945 tarihine musadif pazartesi günü saat 15 te revir âmirliği binasında yapılacaktır.

4 — Muvakkat teminatı (1822) liradır.

5 — Şartname Orman Umum müdürlüğünde Kastamou, Küre, Araç revir âmirliklerinde ve Daday bölge şefliğinde görülebilir.

6 — Isteklilerin muayyen gün ve saatte revir âmirliğinde komisyona müracaatleri. (18194)

Validebağı Mf. V. Prevantoryom - Sanatoryom Müdürlüğünden:

Açık Eksiltme İlânı

3/1/1945 çarşamba günü saat 15 te İstanbulda Cağaloğlunda Yüksek Mektebler Muhasebeciliğinde toplanacak Eksiltme Komisyonu odasında 7000 lira keşif bedelli prevantoryom - sanatoryom idaresinin kızlar paviyonu birinci katında yapılacak kalorifer tesisatı açık eksiltmeye konmuştur.

Mukavele, eksiltme, bayındırlık işleri genel, hususî ve fennî şartnameleri, proje keşif hulâsasile buna müteferri diğer evrak İstanbul Nafıa Dairesinde görülecektir.

Muvakkat teminat «525» liradır.

İsteklilerin en az bir taahhüdde (5000) liralık bu işe benzer iş yaptığına dair idarelerinden almış olduğu vesikalara istinaden İstanbul Vilâyetine müracaatle eksiltme tarihinden (tatil günleri haric) 3 gün evvel alınmış ehliyet ve 944 yılına aid Ticaret Odası vesikalarile gelmeleri. (17532)

Ereğli Kömürleri İşletmesi Umum Müdürlüğünden:

İnşaat ilânı

1 — İşletmenin Zonguldak - Kozlu bölgesinde yaptıracağı Domuzini santral tevsii transformatör inşaatı kapalı zarf usulü ve vahidi fiat esası ile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Bu inşaat için işletme tarafından verilecek malzeme eksiltme dosyasının hususi şartnamesinde yazılıdır.

3 — Bu işin tahmin edilen bedeli (37,820,39) liradır.

4 — İnşaatın mukavele projesinde piyasa ve fiat değişiklikleri nazarı itibara alınmıştır.

5 — Muvakkat teminat miktarı (2836) liradır.

6 — Eksiltme evrakı (5) lira mukabilinde Zonguldakta İşletme İmar ve İnşa grup müdürlüğünden, Ankarada, Etibank İnşaat müdürlüğünden ve İstanbulda Etibank şubesinden temin edilebilir.

7 — Eksiltme 15 ikincikânun 1945 pazartesi günü saat 15 te Zonguldakta Ereğli kömürleri İşletmesi imar ve inşa grup müdürlüğü binasında yapılacaktır.

8 — Teklif zarfları eksiltme şartnamesine göre tanzim edilmiş olarak ihale günü saat 12 ye kadar makbuz mukabilinde İşletme Umum müdürlük Başsekreterliğine teslim edilmiş olacaktır.

9 — İşletme ihaleyi icrada serbesttir. (18193)